

קרוב אליך

עבודת ה' ברוח חסידית

בעלי הטרי
בעזה
ואני כאן
רות טרבלסי ששון

פדה בשלוש נפשי מקרוב לי

כשפסיכולוגיה ומתמטיקה
פוגשות חסידות. הרב מאיר
קליין עורך סדרה חדשה
משיעורי הרב עדין אבן
ישראל ע"ה על ספרי היסוד
של בעל התניא

הדלתות של עזה בדרך
לחברון. מה הסיפור? הרב
אשר פרקש ביצירה מרעננת:
ספרי הנביאים באור חסידי

ואני אבטח בך

לעשות מהצרות תפילות / מיכי יוספי

מכונים מארחים מכונים / אהרן רזאל

מה עונים ליהודי שרוצה לברוח מעצמו / הרב אורי גמסון

חרדות, חרדות... איך מתמודדים? / הרב יהושע שפירא

קורונה, רפורמה, מלחמה. קוראים לזה השגחה / הרב חגי לונדין

חפשו
את הדוכן
שלנו בצמאה!

דווקא עכשיו, הזמן שלך לבנות את הנפש!

ערכת לימוד מושקעת

לימוד שבועי ושאלונים חודשיים

שיעור שבועי מקוון

מפגשים של קהילת מעיינות

השתתפות במסע

תכנית התניא
של מעיינות
פותחת את
ההרשמה
לשנת תשפ"ד

maynotecha.org.il · 054-9210131

"אימתי קאתי מר לכשיפוצו מעיינותיך חוצה"

התוועדות לייט כסלו

ישיבות גבוהות והסדר

יום חמישי י"ז כסלו תשפ"ד

אולם תצוגות | 22:30
בנייני האומה

יריד החסידות באולם טדי

הרב
דוד דודקביץ'

הרב
יהושע שפירא

הרב
פתחיה פוגל

הרב
ארלה הראל

הרב
אייל ורד

הוֹשִׁיעָה אֶת עַמְךָ

עֵשָׂה

לזכות חיילי צה"ל
ולניצחון עם ישראל

ניגונים
עם יונתן רזאל
ולהקת 'אהללה'

"עֲצוּ עֵצָה וְתִפְּרֹ דְבָרוֹ דְבָרוֹ דְבָרוֹ וְלֹא יָקוּם כִּי עֲמָנוּ אֱ-ל"

ע של ועוד עשרות

שפת אמת
ה' כרכים

נתיבות שלום
ה' כרכים

שם משמאל
ו' כרכים

שולחן ערוך הרב
ז' כרכים

ליקוטי תורה ותורה אור
ב' כרכים

מגיד דבריו ליעקב
המבואר א'

נשים

רביעי ט"ז בכסלו (29.11) מ-10:00
חמישי י"ז בכסלו (30.11) מ-10:00

גברים

חמישי י"ז בכסלו (30.11) מ-13:00 בצהריים עד 1:00 בלילה
מוצ"ש י"ט בכסלו (2.12) מ-20:00 עד 1:00 בלילה
ראשון כ' בכסלו (3.12) מ-10:00 בבוקר עד 1:00 בלילה

יריד ספרי החסידות

אלפי ספרים במחירים מיוחדים!

ט"ז-כ' בכסלו, בנייני האומה ירושלים

ענקי המכר תנ"כים רבי המכר ספרים מבוקשים במתחם!

דברי פנחס
 תורת רבי פנחס מקוריץ

מאור עינים המבואר
 ג' כרכים

בת עין המבואר
 ב' כרכים

התוועדות
 הרב ג'ייקובסון

משולחנו של ר' יואל

תורה אור
 בראשית | הרב שטיינזלץ

יריד התפילה

ספרים שבוע

סידור נועם אלימלך

**סידור עם דא"ח 2 כרכים
אדמו"ר הזקן**

חדש!
ביריד!
90 ש

**בעל שם טוב
תפילה**

**אש העבודה תפילה
אש החסידות**

השקה!

**קונטרס התפילה
והעבודה
אדמו"ר הרשב"א מליובאוויטש**

**שורש מצוות התפילה
לאדמו"ר הצמח צדק
עם ביאור הרב שטיינזלץ**

חדש!
חלק ב'

**שוה לכל
הרב מ**

**טיב התפילה
הרב גמליאל הכהן רבינוביץ**

השקה!

**אוסף אמרים
תפילה**

חדש!
חלק ב'

**מעמקי נשמת
הרב מנחם ברוד**

נשים

רביעי ט"ז בכסלו (29.11) מ-10:00
חמישי י"ז בכסלו (30.11) מ-10:00

גברים

חמישי י"ז בכסלו (30.11) מ-13:00 בצהריים עד 1:00 בלילה
מוצ"ש י"ט בכסלו (2.12) מ-20:00 עד 1:00 בלילה
ראשון כ' בכסלו (3.12) מ-10:00 בבוקר עד 1:00 בלילה

יריד ספרי החסידות

אלפי ספרים במחירים מיוחדים!
ט"ז-כ' בכסלו, בנייני האומה ירושלים

ילדה הגדול נעים רקיעים

סידור עם לקוטי תורה
אדמו"ר הזקן

חסידות מבוארת
תפילה

סידור טעמו וראו שבת

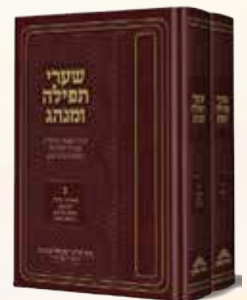

ללמוד איך להתפלל
שבת 4 כרכים
הרב שניאור זלמן גופין

הושלמה
הסדרה!

ללמוד איך להתפלל
חול 4 כרכים
הרב שניאור זלמן גופין

שערי תפילה ומנהג
הרב מרדכי שמואל אשכנזי

אליך נפשי אשא
הרבנית אורה רבקה
וינגורט

חדש!

פשוט חסידות
תפילה

ואני תפילתי 2 כרכים
הרב ניסן מינדל

נפש תפילה
שה שילת

כאשר הבעש"ט רצה שתלמידיו יחוו איזו השגה רוחנית שמצויה אצלו, הוא ביקש שיניחו ידיים איש על כתפי רעהו ויעצמו עיניים, וכך יסגרו מעגל של חיבור בינם לבין רבם

שיחה חברים עם חני יוספי

שתיקה, דיבור, ניגון

עם ישראל? יש כאלה יהודים שיודעים מה לעשות, ויש להם אפיקי ביטוי ברורים לרצון החזק של העשייה. הם מתנדבים לנתינה, לעזרה ולכל מיני דברים נפלאים. לעומתם, יש כאלה שאין להם מושג מה לעשות. אז הכיוון הוא להתפלל לה' ולומר לו בכנות: "ה', אני רוצה לפעול, לעשות ולתת. אנא, האר את עיניי היכן אוכל לתת מעצמי".

מזמור לדוד

יש עוד דרך לבטא את מה שעובר עלינו בזמנים הקשים האלה - להתפלל עם ניגון. גם בזה דוד המלך בא לעזרתנו, ובתוך הצרות הקשות שהוא מדבר עליהן הוא מזכיר את הניגון. אתם בוודאי זוכרים שיר שהיה מסתובב פעם בעידן אחר, ורבים לא אהבו אותו: "שירו שיר לשלום, אל תלחשו תפילה". ברור שהשיר הזה מעורר הסתייגות, אבל נראה לי שאפשר גם ממנו להפיק רעיון חסידי. אפשר לדרוש את המילים האלה לכך זכות, שהן מלמדות שצריך לשיר את התפילה.

ברוך ה', יש היום לחנים מרובים על כל כך הרבה פסוקים בתהילים, שנועדו לשיר את התפילה. הלחנים האלה מחזירים אותנו לרוח של דוד המלך, שגם את הדברים הכי כואבים הוא ליווה בניגון ואמר תמיד: "מזמור לדוד". אנחנו אולי יותר מדי רגילים למילים הללו, אבל "מזמור לדוד" הוא לא ביטוי של מה בכך. דוד המלך ציפה שכל השתפכות הנפש, התוגה והיגון, ההודיה והשמחה, יבואו לידי ביטוי בניגון. ובאמת יש סביב התהילים והתפילה ניגוני התעוררות ויש ניגוני נשמה, ואפשר לבחור בכל פעם את הכיוון שתואם את הלך הנפש שאנחנו מצויים בו.

כאמור, זאת דרך נוספת שיכולה לאפשר תיעול של צער וגעגועים. אפשר ממש לעשות 'סדר ניגונים' עם בני הבית במידה וזה מתאים להם, או עם חברים מקשיבים. זמן ניגונים כזה יכול להיות גם באמצע השבוע, ויכול להיות גם בשבת - העיקר לעורר את הלב ולבטא את התחושות על ידי ניגון.

חברים אהובים! אחרי שזכינו לשיחה עמוקה, נחזור להזכיר שהמקום ממנו יצאנו הוא התובנה הפשוטה שלא תמיד יש מה לומר. בעזרת ה', כשמנסים בכל זאת לדבר, צריך להתפלל שמשוה מהדיבורים יתגלה בסופו של דבר כמתיישב על הלב ופועל את פעולתו. בשורות טובות!

בעלי השגה, ובמקביל באותו זמן ישבו בבית מדרשו פשוטי העם ואמרו תהילים, הוא ביקש מתלמידיו שישמרו את ידיהם איש על כתפי רעהו. התיאור הזה חוזר בכמה מסיפורי הבעש"ט, שכאשר הוא רצה שתלמידיו יחוו איזו השגה רוחנית שמצויה אצלו, הוא ביקש שיניחו ידיים איש על כתפי רעהו ויעצמו עיניים, וכך יסגרו מעגל של חיבור בינם לבין רבם ויוכלו להיות שותפים לאותה השגה רוחנית. התיאור הזה, דרך אגב, הוא הזדמנות טובה להזכיר לנו בזמנים קשים כאלה את הכוח של הבידוד.

כשתלמידי הבעש"ט עשו כמצוותו הם הרגישו התעלות ורוחנית לעולמות עליונים, ושם הייתה להם חוויה חזקה של נעמיות בלתי רגילה, למעלה מטעם ודעת. הם הרגישו עטופים באור רוחני, מענג יותר ממה שמילים יכולות לתאר. בשלב כלשהו הם שמעו והבינו שהעונג העליון הזה נובע מאמירת התהילים של אותם אנשים פשוטים, שישבו באותו זמן בבית המדרש ואמרו תהילים.

ישנם עוד הרבה מקורות על כוחם של מילות התהילים שנאמרות בפשטות. אלה המילים שדוד המלך השאיר בהן את המסורת הזאת של לקחת המצבים הכי קשים וכואבים במטרה לעשות מהם תפילה לריבונו של עולם.

אתם יודעים, גם אצל רבי נחמן מברסלב אמירת התהילים מרכזית מאוד. לרבי נחמן הייתה הנהגה כזאת, שהוא היה בוחר באופן סלקטיבי את הפסוקים שביטאו את המצב שבו הוא שרוי באותה העת. זה רעיון שמומין אותנו, בתוך המכאובים שעוברים עלינו, לתת לתהילים יחס חדש. יחס של תשומת לב, לנסות ולגלות את הפנימיות שלנו בתוך המילים הקדושות הללו. לראות איך חלק מהמילים מעניקות לנו נחמה או עידוד, וחלק אחר מהמילים דווקא נותן את היכולת לבטא את הצער שממלא את הנפש.

כמובן, לא בכל מצב אדם יכול להביע את עצמו במילים. המצב שאתו אנחנו מתמודדים כיום, הוא הרבה מעבר למילים ולהסברים. לכן אחד עם ההמלצות לעשות איזו פעולה, יש עניין לתת מקום ולכבד את השתיקה, עם הביטוי שהיא נותנת לצער שעולה בלב. המצב שלנו כיום מעורר אותנו גם לשאול את עצמנו שאלה פשוטה וחשובה מאוד: "ריבונו של עולם, איך אני יכול לתת יותר ערך לחיי עכשיו? איך אני יכול לעשות משהו למען

שלום חברים יקרים! בימים האלה אנחנו מרבים לאחל אחד לשני שיהיו בשורות טובות. האיחול הזה מביע תקווה שכך יהיה, למרות שכמעט בכל יום ישנן בשורות קשות על נפילה של חיילים קדושים שלנו. בזמנים כאלה אני מנסה להתחבר לדמותו של רבי עקיבא שנושא בליבו את האמונה. גם אם אני לא במדרגה של לצחוק במצבים של חורבן, אני כן רוצה ללמוד להצליח לשאת בלב את הכאב העצום על הבשורות הקשות, בלי לאבד את המבט האמוני. להאמין, בלי להבין ובלי להסביר. לחיות אמונה שיש בה שתיקה, ולשתוק מתוך אמונה.

כשבכל זאת מתעורר הרצון לבטא כלפי חוץ את הכאב, נראה לי שכדאי להזכיר לעצמנו את הכוח היהודי - כוח התפילה, במיוחד דרך מילותיו של דוד המלך בספר תהילים. בזמנים של שלוה ובזמני מצוקה, בזמני צער ובזמני שמחה - דוד המלך מלמד אותנו לקחת מצבי נפש בלתי אפשריים ולייצר בהם קשר עם ריבונו של עולם. לפעמים אנשים לא מודעים עד כמה לספר תהילים יש כוח - גם ליצור חיבור בינינו ובין ריבונו של עולם, גם לפעול ישועות וגם להרגיע וליישב את הלב.

תהילים בעולמות עליונים

חסידים מספרים, שלבעש"ט הקדוש הייתה חלוקה של הזמן שבו השקיע בתלמידיו. חלק מהזמן היה מיועד להשקעה בתלמידיו המובחרים. אלה היו תלמידי חכמים ואנשי מעלה, בעלי השגות רוחניות מופלאות. לעומת זאת, בזמנים אחרים הוא היה פוגש בשמחה את פשוטי העם, שעיקר עולם התפילה והלימוד שלהם התרכז באמירת תהילים.

למרות שהדרך של הבעש"ט היא דרך של אהבת ישראל בלי תנאים ובלי זלזול והתנשאות על אף יהודי, וכך בוודאי גם נהגו תלמידיו הגדולים, בכל זאת, היו כאלה בניניהם שקצת צרם להם הזמן היקר שרבים משקיע בפשוטי העם. נוספה לכך גם העובדה שהוא העניק ממש אותו יחס מכבד, הן ליהודים פשוטים הן לגדולי המעלה.

הבעש"ט חש בתרעומת של תלמידיו, ובאחת ההזדמנויות שהוא ישב עם אותם תלמידים

ואני אבטח בך

מחפש
לימוד **בעוצמה?**

רוצה לעבוד את ד'
ברוח חסידית?
לא מוכן לוותר
על **בניין האישיות?**

הגעת ליעד הנכון

ישיבה קטנה
נחלת יוסף
שבי שומרון

מזמינה אותך ליום הכרות ביום חמישי ט' טבת

בואו לטעום את אוירת בית המדרש המיוחד שלנו

נשיא הישיבה - הרב דב ליאור

ראש הישיבה - הרב יהושע מרדכי שחיות

הרב יוסף שוורץ - הסבא קדישא מנחיה

לפרטים והסעות: אריאל קורן 058-6855233 | הרב יעקב משה 054-5924195 | משרד 09-8007000

בוקר טוב יהדות!

XXXX: "לא צריך יהודים. זו המסקנה שלי. מי שמטומטם נשאר יהודי".

YYYY: "תוכל לעזור לי. מה אני עונה לו???"

קטע קצר מתוך התכתבות עם ידיד שנקלע שלא בטובתו לשטח אש מכיוונו של יהודי שהתגובה שלו לכל אירועי המלחמה האחרונים הייתה במסקנה שהגיע הזמן לוותר על מה שמושך אלינו כל כך הרבה אש ושנאה, ולהפסיק להיות יהודים. זהו. הגיע הזמן לקפל ציוד ולהכריז "חבר'ה, גויים, תירגעו, הנה אנחנו באים, אין צורך לשנוא אותנו יותר".

אז הנה לפניכם המתכון להתמודדות עם יהודים שלוקחים קשה את העובדה ששונאים אותם בגלל קשיים גנטיים:

קודם כל חיבוק. זה תמיד עוזר ותמיד חשוב. כולנו עברנו טראומה בשמחת תורה האחרון, שאת הממדים שלה עוד לא ניתן בכלל לאמוד, וכל אחד מתמודד עם הטראומה באופן אחר. ההתכתבות למעלה היא אחת הדרכים להתמודד עם הטראומה – לנסות לברוח. לכן, לפני שעונים חייבים להכיר בעובדה שאין כאן משנה רציונלית מסודרת, אלא טראומה, וטראומה מחביקים.

אחרי שחיבקנו, הגיע הזמן להתמודד עם הטענה. אז מה באמת; אולי יש כאן התעקשות על ייחודיות שאין לה תוחלת? אולי באמת הגיע הזמן להתערבב ולהיעלם?

זהו, שבנקודה הזו יש בעיה קטנה.

אני רוצה לחזור אחורה בזמן לברלין של חורף תש"ג, או בסגנון הלועזי: חורף 1943. המקום הוא בניין הקהילה היהודית ב-Rosenstrasse (ולקוראים שמתקשים בקריאת גרמנית, אם יש כאלו, השם הוא: רוזנשטראסה, או בתרגום: רחוב הוורדים. ממש פסטורלי...).

בבניין רוכזו כאלפיים גברים יהודים שחלקם היו נשואים לנשים גרמניות (אריות, לא ממש יהודיות), והיו גם בנים לנשים אריות. המטרה של הגרמנים הייתה לשלוח אותם משם למחנות.

הנשים של אותם יהודים (נזכיר, הן לא היו יהודיות) התארגנו למחאה והתחילו להפגין מול המקום, עד שבסופו של דבר הלחץ הועיל והגברים שוחררו.

אם תלכו היום למקום, תראו אפילו אנדרטה שמנציחה את האירוע.

אבל בנקודה הזו הייתי רוצה לעצור רגע ולדייק. ההתכנסות בבניין הקהילה היהודית ברוזנשטראסה, לא הייתה בדיוק כינוס שנתי של חסידות מפוארת, זה היה כינוס של יהודים שעשו את הצעד אולי הכי בוטה בהתרחקות מהזהות היהודית שלהם. הם התחתנו עם אינן יהודיות, הם נולדו לאמהות לא יהודיות. הם לא רצו להיות יהודים ועשו את זה בצורה די מוצלחת. נקודה.

אבל לנאצים לא היה ממש אכפת מה הם רוצים או לא רוצים, היה אכפת להם מה הם חושבים או לא חושבים על קבוצת האנשים הזו, והם חשבו שהם יהודים. כי ישראל, אף על פי שחטא ישראל הוא (טוב, אולי גבלס ימ"ש לא היה ממש מודע למאמרי חז"ל, אבל הוא בהחלט יישם אותם בצורה הכי בוטה של הסטרא אחרא).

אם המחשבה שלי היא שאני אתעלם מהיהדות שלי ואז גם האחרים יעשו כך, זה לא עובד. זה פחות או יותר כמו ילדים שמסתירים את העיניים בידיהם וחושבים שאם הם לא רואים את האחרים, אז גם האחרים לא רואים אותם. אבל כולם רואים אותנו ואת יהדותנו.

לכן, צריך לחזור ליהודי שמבקש לברוח, לחבק אותו חזק חזק ולומר לו: אנחנו איתך, ונישאר איתך, וגם אתה, בין אם תאהב את זה ובין אם לא, הולך להישאר איתנו, והדבר היחידי שנותר זה שגם אתה תיתן לנו חיבוק, וכיחד ננצח!

משיב הרוח

ועוד מעט אעלה לנגן פה בנטע, יישוב יפהפה שבנו מגורשי הגוש. לפני שמונה עשרה שנה דחפורים עלו על ביתם, והיום הם אלה שמארחים את מפוני שדרות... ההיסטוריה היהודית מתערבבת

חיפשתי מילים לנחם בהן את הרב תמיר גרנות היקר. אחרי כמה ניגונים שקטים שניגנו בשבעה היתה הרגשה כאילו הנשמה, האור של הבן הלוחם אמתי צבי הי"ד, איתנו פה בחדר. אמרתי לו את זה, ככה בפשטות...

האח הצעיר, הדר, אומר: "היינו תמיד שרים ומנגנים ביחד. שמי השני, שניאור, קיבל משמעות חדשה בימים אלה. 'שניאור' – כי שני אורות משמשים בי. האור שלי, והאור של אחי שהתווסף בתוכי".

גם האלמנה של הגיבור משה ידידיה לייטר הי"ד, פנתה אל ילדיה ואמרה בהספד: "אבא אתנו". ולכל ילד העניקה, במעין צוואה, תכונה מהאור של אביהם שמתווסף לו מעתה.

לכל מלחמה יש שם. שם שנתנו לה ברדיו, שם שנתנו לה הלוחמים, שם שנתנה לה ועדת השמות. היום שמעתי מישוה שמכנה את התקופה 'משיב הרוח', אותן שתי המילים שהוספנו בתפילה בבוקר כשהתחיל הכל. משיב הרוח – כל כך הרבה רוח נושבת עכשיו בעמנו.

ואני בכלל כותב עכשיו במכונית. היום בבוקר ניגנתי הלל מוזיקלי עם מפונים מקיבוץ סעד, ועוד מעט אעלה לנגן פה בנטע, יישוב יפהפה שבנו מגורשי הגוש. לפני שמונה עשרה שנה דחפורים עלו על ביתם, והיום הם אלה שמארחים את מפוני שדרות... ההיסטוריה היהודית מתערבבת. מנהלת ב"ד ושם' התקשרה אתמול וביקשה שאבוא לנגן: "כרגע הפסקנו את המחקר, והקמנו בית ספר זמני לילדי העוטף", היא מספרת. ובמחנה שורה, בסיס זיהוי החללים, שרנו ביחד באמצע הלילה של ד' חשוון (יום ההילולא של האש קודש') את השיר 'לעשות טובה ליהודי'. "אתה יודע כמה טובות אפשר לעשות פה בלילה?...?" שואל הגיבן הקדוש בשיר, "סביבך על הרצפה אנשים שבורים..."

והנה באים ימי כסלו, חודש של מהפך. בתחילה החושך הולך וגובר, ובסוף האור יתגבר. בשבילי, בינתיים, זה השם הזמני: שניאור. על שם האור המתווסף לאדם בחייו. יהודי נולד עם אור אחד, וכל הזמן צריך לזכור: האנשים האהובים עליו לא נעלמים. הם מתווספים אליו, והאור שבו רק מוסיף והולך.

ואני אבטח בך

להיות מעודכן ולהישאר מוגן

כשהטלפון החכם שלך מוגן בסיוון מקצועי ואיכותי ע"י 'עסקן' ומלווה בשירות זמין ואכפתי במיוחד, תהיה בטוח שגם בימים טרופים אלו, אתה תשאר גם מעודכן אונליין במה שצריך וגם מסונן בדיוק כמו שרצית.

אחריות
יבואן רשמי
סאני

**מחירים מיוחדים על סדרת מכשירי סמסונג
נבחרים, למצטרפים במוקד הטלפוני >**

במיוחד בימים אלו הרחבנו את שירות המשלוחים המהיר לכל רחבי הארץ

02-940-4050

— www.askan.co.il —

מחירים
הוגנים

שירות
מתקדם

מגוון
מכשירים

אחריות
מלאה

מסובך העניין הזה,
מאוד מבלבל,
קצת מכעיס,
אולי רימו אותנו.

תדמינו מה היה קורה לנו אם פתאום היינו
זוכים לגילוי של מלאך. אם לא ברור לכם
התרחיש – כנראה שהיינו מתעלפים במקום.
וזה מה שהיה קורה לנו בגילוי של נברא
מוגבל, לא משהו אין סופי.

אם האין סוף מתגלה לגבולות אין יכולת קיום.
אז ה' ברחמיו וברוב חסדיו כאילו צמצם את האין סופיות שלו ואפשר
לגבולות להתקיים.

גם אחרי שנאצלו הגבולות האור עדיין ממשיך להצטמצם לגבולות
ברורים וממשיים יותר, עד שמגיע העולם הגשמי שלנו שבו כבר כמעט
אי אפשר להבחין באור של ה'.

נו, בינתיים הכל טוב, האור של ה' תמיד נוכח בגילוי, השאלה היא רק
כמה, וזה תלוי בכמה אנחנו מוגבלים.

אז אנחנו מאוד מוגבלים ולכן אנחנו כמעט לא פוגשים את ה'. אבל
לפי הסקמה הזו היינו אמורים לחיות חיים מלאים באור ה' לפי היכולת
המוגבלת שלנו.

כאן אנחנו נוגעים בנקודה. הצמצום המשיך צעד אחד הלאה.
השלב הבא הוא שהאור של ה' כל כך מצומצם שכבר לא רואים שם את
ה' בכלל, הוא כאילו עבר לרקע, מאפשר לדברים להתקיים עם תחושת
נפרדות מוחלטת. שנבראים מסוימים יוכלו להרגיש שהם בעלי הבית,
שה' לא רלוונטי, ואפילו שהוא לא קיים.
האור של ה' שמחיה אותם? הוא בגלות, ללא יכולת ביטוי.
לזה אנחנו קוראים קליפות, או במילים אחרות:
רע.

את הרע הזה ה' ברא בשביל הבחירה שלנו.
אם היינו בעולם מואר, אפילו קצת ממש, אף אחד מאיתנו לא היה
מעלה על דעתו לעבור על רצון ה', לא היינו מעלים על דעתנו לעשות
חטאים חלילה.
אבל ה' רוצה שכן נוכל לחטא, ובכל זאת נבחר להקשיב לו. נבראים
שאין להם בחירה יש לו מספיק, את התענוג האמיתי הוא מקבל
מהבחירה שלנו.

עכשיו זה מורכב, כי הרע הוא ממש לא תיאורטי, הוא ממשי להחריד.
והפעולות שלו ממש לא נראות דמיוניות, הן מלאות טילים, רובים,
דם והרבה מוות. וזה חוץ מכל שאר הנזקים שהרע עושה במציאות.
וכאן אנחנו נדרשים להתמודדות כפולה:

מצד אחד להתרומם מעל המציאות הנראית לעינינו, להיזכר שאין עוד
מלבדו, ואף אחד לא באמת יכול לעשות שום דבר אם ה' לא עושה
אותו. ואם ה' עושה הכל זה אומר שבאמת הכל טוב, גם אם אנחנו לא
רואים ולא מבינים.

מצד שני להסתכל למציאות בעיניים, לראות את כל הרע שמשתולל
כאן, ולצעוק לה' כאילו לא הכל טוב ולא הכל בסדר.

מורכב? מאוד! אפשרי? בהחלט!

אבל יום אחד, שהולך ומתקרב, יוסר הלוט, והרע יעלם גם מהמציאות
שלנו, ואז נוכל להסתכל אחורה ולהבין יותר.

"וְאֶמְרָתְ בְּיוֹם הַהוּא אֹדֶךָ ה' כִּי אֶנְפַּתְ בִּי יֵשֶׁב אֶפְדָּ וְהִנֵּחַ מִנִּי"

הבטיחו לנו שהכל טוב, שה' שומר עלינו, שאין עוד מלבדו.
ואז הגיע שמחת תורה תשפ"ד וחייב אותנו להתמודד עם אחת הסוגיות
הכי מסובכות שיש: שאלת הטוב והרע, או בקיצור והרבה יותר תכל'ס:
להתמודד עם הרע.

בואו נעשה סדר במה שאפשר ואח"כ נדבר.

הנתונים הם כאלה: אין עוד מלבדו, זה אומר שאין שום דבר חוץ מה'.
מצד שני ה' ברא את העולם, זה אומר שיש עולם. איך זה מסתדר ביחד?
בשכל שלנו המוגבל והקטן זה באמת לא מסתדר, אצל ה' יתברך שניהם
נכונים ושניהם אמת ואין שום סתירה לוגית בין שני ההיגדים האלה.
רוב החיים שלנו אנחנו אמורים להיות בצד השני, זה שהעולם משחק
אצלו משחק. גם אנחנו חלק מהמשחק הזה להזכירנו. מצד שני צריך
להחזיק מאחורה בראש שאין עוד מלבדו עם תחנות תזכורת, לפחות
דו-יומיות, שנקראות קריאת שמע.

עכשיו אנחנו מדברים על העולם ומה שמתרחש בו.

אורי חדש על ציון תאיר

תורנית? עם לב פתוח? כישרונית?
מחפשת אווירה חסידית ומשפחתית?
מחפשת ממוקד בברות וקבוצות קטנות?
מחפשת מסגרת אקסטרנית שתתן לך מרחב זמן משלך?
מקומך איתנו, מדרשיה לבנות!

אורי בציון

פותחת שעריה לבנות גילאי י'-י"ב
(עם אופציה לחווה חקלאית בשיתוף השומר יו"ש)
אנחנו כאן קרוב לבית:

חוגי תעשייה
דרמה
סחול
רפלקסולוגיה

מספר
התקומות
מוגבל

בית ה' נלך - ירושלים

שכונת מקור ברוך גשר החיים 5

לפרטים: 052-586-9070

קרן קיימת לישראל

אשכולות

מרכזי הסיור והתודעה של ישראל

אשכולות וקק"ל מחברים את תושבי עוטף עזה, הדרום והצפון

בימים קשים אלו
ארגון אשכולות וקק"ל
מתגייסים לטובת משפחות
המפונים ומעבירים הדרכות
ופעילויות לילדים ומבוגרים
בכל רחבי הארץ.

חלקים בצורה - מנצחים בחלית

שמח תשמח ועים האהובים

רות טרבלסי ששון

וכאן החל הקסם. משפחה וחברים מכל כיוון פתחו קבוצת ווצאפ והפיקו הכל. בדגש על הכל. אני תמיד אומרת שאם מוריה אחותי לא היתה מקבלת החלטות, היינו עוד יושבים היום ומתלבטים אם להתחתן כאן או שם... שחררנו לחלוטין. אני זוכרת שהמעצבת שאלה אותי איזה צבע פרחים אני רוצה, ופשוט כתבתי לה: תפתיעי אותי. עשיתי סקר, אגב, שאלתי חברות באיזה צבע היו הפרחים בחופה, והן לא זכרו. טיפ ממני, אפאחד לא זוכר. גם לא הכלה. אלו היו (ועדיין) ימים היסטריים. דולב לא היה זמין, ואני, המוח שלי לא היה זמין. אנחנו בהחלט חייבים את ההפקה הזו לאנשים יקרים.

לאורך כל השבוע הזה (ועד היום...) הדלקתי נר לרחל אמנו. הרגשתי שהיא קופצת ומזמינה אותנו להתחתן בהילולה שלה. והילולה זו חתונה. ולא נותר לנו אלא להסמיק להנהג ו- להתחתן. רגע מרגש אני זוכרת בחופה. יהודה הישראלי, חבר של דולב מהיחידה, שנפצע במהלך מבצע צוק איתן, עלה לברך את ברכת "יוצר האדם". הרגשתי שזו סגירת מעגל. איש שלא עוצר בחיים. גם אחרי פציעת מלחמה, מברך זוג שיוצר חיים בזמן מלחמה. זה היה רגע מלא השראה.

בסוף החופה, דולב הזמין את הקהל לעצום עיניים, לפתוח את הלב ולשיר איתנו את "למען אחי ורעיי". ביקשנו טוב למען בית ה', ביקשנו שלום, ושברנו כוס. באותה נשימה. זה בגנים של העם שלנו. כאב ושמחה. עין במר בוכה ולב שמח.

לקראת החתונה, דולב הלחין שיר על מילים מקסימות שהאירו לנו עמוק בלב. קיבלתי אותן מתנה מנורית, המטפלת שלי. הן אומרות כך: "ניצחתי ואנצח. גברתי ואגבר. אני נהר זורם ומטהר. אני פלא. ונשמתי פלא גדול. חידוש כמוני לא היה מעולם". ברוח התקופה הן קיבלו משמעות כפולה. אנחנו פלא. העם שלנו פלא. אנחנו חידוש שמבקש להופיע בעולם. מניחה לכם אותן כאן. זו מתנה עוברת. מזמינה אתכם למצוא מישור קרוב ולהקדיש לו אותן.

למחרת החתונה, דולב קיבל מהמפקד של היחידה הארכה לשבת. ואז לעוד שבוע. אז היה לנו שבע ברכות. לא מובן מאליו. ביום שישי הוא ארז בבוקר ויצא. חשבתי שזה הזוי. שנינו נפרדים מבחירה. מתוך הבנה ברורה שזה מה שנכון לעשות עכשיו. אני בטוחה שיום אחד נשאל את עצמנו: איך יכולנו? אבל עכשיו משום מה זה ברור.

וזהו, עד כתיבת שורות אלו, דולב יצא לאפטר רק פעם אחת. כולו אבק מלחמה וברק בלב. ואני מכינה ערכות מגן בדמוי תפילות, נרות, צדקות, סגולות ועוגיות. עליו ועל אחים וגיסים שממלאים תפקידים בכל מקום. מנסה לייצר עשייה ולשמור על אמונה, ביטחון ומחשבה טובה. לבחור במחשבה טובה. יאללה, עכשיו משיח.

אני אתחיל מהסוף.

התחתנו תוך ארבעה ימים, אולי פחות.

והיתה לנו חופה הכי יפה בעולם.

ברובע היהודי, מול מקום המקדש,

כשענני שקיעה מכתרים אותנו מכל כיוון.

יא בחשוון. רחל אמנו נכנסת איתנו לחופה.

ברכות, תפילות, שוברים כוס. עדיין חורבן.

בנינו בית. עשינו משכן לאהבה.

כשהם מחריבים, אנחנו מקרבים.

גאולה.

הכל התחיל בבית כנסת כורזין. הבדלה. אחותי שניאור אומרת לי ולנופך: בנות, כל אחת מוזמנת לבחור את בעלה, אני אדאג לכל השאר.

מיד הצבעתי ואמרתי: "אותו אני רוצה".

התארסנו תוך חודש וחצי.

ידענו שנועדנו זה לזה.

בחג, הרוח חטפה את כל התוכניות שלנו.

דולב עלה על מדים דרומה ואני רקמתי שמלת חלומות.

לא היה לי עוד מה לעשות כמעט חוץ מזה.

חיפשתי שמלה. הרחוב היה שומם כי כולם היו באינסטגרם. מי שהסכימה לקבל אותי הלכתי. תוך ארבעה ימים מצאתי אותה. את שמלת החלומות

ואז אמרתי לדולב שאני מוכנה:)

מבחינתי אפשר להתחתן.

"בואי נתחתן בחצר של ההורים שלי, עם פינת קפה וסנדוויץ' משולשים". בפעם הראשונה ששמעתי את זה, אי אז בימים הרגילים, כמוכן שלא הגבתי, אבל פתאום זה קסם לי.

תמיד חלמתי על חתונה חברתית. שבה כל המוזמנים הם חברים ואף אחד לא משלם קנסות... מין חתונה מלאת אוירה ופרחים ושמחה מתפרצת.

זוג בונה בית בעם הזה. זה השיא.

ובאוירת המילואים, זה התאים.

התאריך שקבענו בתחילה היה ראש חודש כסלו. ואז הבנו שאם תהיה כניסה קרקעית זה יהפוך הכל למורכב יותר. בהמלצה חמה, אומץ ואמונה, החלטנו להקדים את החתונה.

ביום ראשון בערב החלטנו שאנחנו מתחתנים. וביום חמישי יא בחשוון עמדנו תחת החופה.

ההתפכחות

"אני חייבת לשתף אותך" מספרת לי ברעד אישה שטיפלתי בה בעבר, "בת דודה שלי הייתה במסיבה ברעים", היא שולחת לי תמונה, בחורה יפה וחמודה. אחר כך היא שולחת לי את התמונה שראתה בטלגרם של החמאס. על פי העדויות פגעו בה, ושרפו אותה. דברים מזעזעים שאי אפשר להעלות על הדעת. לראות את התמונות ולהצטמרר. גודל האירוע ועוצמת הפגיעה זה משהו שקשה להכיל.

השבוע השתתפתי במפגש זום רשמי מטעם המשרד לקידום מעמד האישה. השתתפו בו ארגוני הנשים ה'פמיניסטיות', כולן דיברו על ההלם והאכזבה מארגוני זכויות האדם וארגוני זכויות נשים בעולם שלא הכירו באירוע הרצחני בשמחת תורה ובפגיעה הקשה בנשים, ואני יושבת ומקשיבה ולא מאמינה. במשך שנים אנו זועקים על הטרור הלאומני, על הפגיעה של ערבים בנשים יהודיות, פגיעה שלא מוכרת ואין לה מענה מצד הרשויות. במשך שנים הרגשנו את הזלזול העמוק דווקא מצד ארגוני הנשים שעיקרון ה'דו קיום' וה'שלום' גובר אצלם על עיקרון של זכויות ופגיעה בנשים, של אלימות מצד ערבים בקטניות דווקא כי הן יהודיות.

למעשה, הנתונים מדברים בעד עצמם. רוב הנערות בסיכון במדינת ישראל נפגעו ונפגעות על ידי ערבים. אז מה הם מצפים מהעולם כשהם עצמם לא מכירים בכך ?

במשך שנים זעקנו, אך השמאל ומדינת ישראל נלחמו בנו. הפכו אותנו לגזענים, חשוכים, לאומנים. ניסו לצייר תמונה מעוותת, כאילו הם רוצים לחיות איתנו באהבה, ועתה כולנו ראינו את מחיר האהבה הזו. בפועל, במשך השנים, אנחנו אלה שנתנו מענה לבנות המסכנות. בדירות החירום,

בטיפול מקצועי ומסור, ובליוי ותמיכה של שנים אחרי הפגיעות הקשות. לפני כארבעה חודשים, חברת הכנסת לימור סון הר מלך יזמה את חוק החמרת ענישה בעבירות על רקע לאומני. חברת הכנסת הר מלך הביאה את הטיעון הכל כך מתבקש למי שמכיר את הדברים מקרוב, כמו אצלנו בלהב"ה, וטענה: "שילוב של הטרדה שנעשה על רקע לאומני, מותיר בנפגעות צלקת כפולה. גם הצלקת של נפגעת הטרור וגם הצלקת של הפגיעה. על כן אין שום סיבה שהענישה לא תהיה כפולה", אך מה שנראה לנו כעת כדבר ברור, הביא התנגדויות אדירות מצד השמאל נגד הר מלך והצעת החוק שלה, בעיקר על ידי ארגוני נשים, והאשימו אותה בגזענות. בין המאשימים היה חבר הכנסת כסיף, מי שהאשים את ישראל בטבח הנורא בשמחת תורה, והורחק על כך מהכנסת ל-45 יום.

המידע שאספנו במשך השנים הוכח לצערנו גם בחקירות המחבלים לאחר הטבח הנורא. אחד המחבלים ציין כי אחת המטרות בפגיעה בבנות היה 'ללכלך אותן', כשהכוונה כמובן לפגיעות חמורות בבנות ישראל.

לצערנו, גם אחרי האירועים בשמחת תורה, בנות יהודיות עוד לא הפנימו שיש לנו עסק עם אויב אכזרי ומסוכן, ואנו בארגון להב"ה עדיין מקבלים פניות על נערות שמגיעות לשטחי A ולכפרים מסוכנים תומכי חמאס. בנות עדיין נכנסות ללוע הארי, ולא מבינות את גודל הסכנה.

אך יש גם דברים טובים. לאחרונה, שתי בנות שהיו בקשרים עם ערבים, בעקבות הקשר איתנו הגיעו לדירת החירום, עזבו את בן הזוג הערבי, השתקמו ודווקא בתקופה הכואבת הזאת הן התחתנו עם יהודים והקימו בית נאמן בישראל.

אנו מלאי תקווה שעוד בנות יתעוררו, ודווקא בימים האלו נזכה לשמוע על בנות נוספות לחזרות לחיק היהדות.

בס"ד

מחשבת מסלול מחדש?

אחרי צעד או שניים בקריירה שלך, את רוצה משהו אחר, משהו לנשמה...

הרשמי עכשיו למסלול הסבת אקדמאיות לסיעוד בבי"ח לניאדו!

השמה מידית בעבודה למתאימות

מלגות למתאימות

*הפתיחה תלויה במספר הנרשמות והמתקבלות לתכנית

לפרטים נוספים, להרשמה ולתיאום ראיון קבלה:

www.laniado.org.il | 09-860-47-78

בית הספר האקדמי
לסיעוד ע"ש טסלר
מרכז רפואי צאנז - לניאדו

שלם וקח עוד היום אצלך בבית

מחסני חשמל

הרשת הזולה והמשתלמת בישראל

BLACK

התחייבות למחיר הזול ביותר!!

FRIDAY

**מחיר
בהפתעה**
מתפרסם בסניפים ובאתר

מסכים 32"-98"

התחייבות למחיר הזול ביותר!!

CHiQ Hisense SAMSUNG mi LG TCL PHILIPS

**מחיר
בהפתעה**
מתפרסם בסניפים ובאתר

מחשבים ניידים

התחייבות למחיר הזול ביותר!!

hp Lenovo acer ASUS DELL Apple Authorized Reseller

**מחיר
בהפתעה**
מתפרסם בסניפים ובאתר

APPLE

Authorized Reseller

**מחיר
בהפתעה**
מתפרסם בסניפים ובאתר

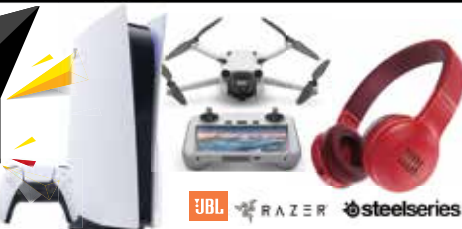

סמארטפונים

התחייבות למחיר הזול ביותר!!

LG NOKIA 1+ ONEPLUS realme SAMSUNG oppo

**מחיר
בהפתעה**
מתפרסם בסניפים ובאתר

גיימינג וטכנולוגיה

התחייבות למחיר הזול ביותר!!

JBL RAZER steelseries DRAGON logitech ASUS SONY XBOX CORSAIR elgato

**מחיר
בהפתעה**
מתפרסם בסניפים ובאתר

מזגנים ומוצרי חימום לחורף

התחייבות למחיר הזול ביותר!!

ELCO Family TORNADO ELECTRA AIR TADIRAN

מקררים ומקפיאים

התחייבות למחיר הזול ביותר!!

LG beko SHARP אלקטרה Haier Hisense SAMSUNG Blomberg

מכונות כביסה וייבוש

התחייבות למחיר הזול ביותר!!

ZANUSSI SIEMENS Whirlpool SAMSUNG Miele BOSCH AEG אלקטרה Blomberg

מדיחי כלים

התחייבות למחיר הזול ביותר!!

LG SAMSUNG Whirlpool BOSCH AEG אלקטרה SIEMENS

תנורים וכיריים

התחייבות למחיר הזול ביותר!!

DeLonghi ZANUSSI Miele BOSCH AEG אלקטרה Sauter Electrolux

מיקרוגלים טוסטרים וקומקומים

התחייבות למחיר הזול ביותר!!

Sauter LG Midea אלקטרה SAMSUNG

מיקסרים ובלנדרים

התחייבות למחיר הזול ביותר!!

magimix NINJA kMix DAVO Sauter KitchenAid KENWOOD אלקטרה

שואבי אבק

התחייבות למחיר הזול ביותר!!

mi dyson dreame roborock ecovacs JIMMY eisele tineco

שעות פתיחה: בימים א'-ה': 09:30-22:00 שישי וערב חג: 09:00-15:00 מוצאי שבת וחג: חצי שעה מצאת השבת עד 23:00

PAYNGO.CO.IL

5018*

בתוקף עד- 30.11.23 או עד גמר המלאי, המוקדם מביניהם | ט.ל.ח. | מינימום מלאי 10 יחידות, בכפוף לתקנון המופיע בחנויות | התחייבות למחיר הזול ביותר כנגד כל הצעת מחיר רשמית על אותו הדגם ובאותם תנאים | אין כפל הנחות ומבצעים

קוראים לזה השגחה אלוקית

והסכתות שלנו – שעברו שואה ועברו את מלחמת יום כיפור – ענו: עם ישראל חי!

טלטלה, התגברות, צמיחה

בשלוש השנים האחרונות חוונו שלוש פעמים טלטלות אדירות. בכל אחת מן הטלטלות היו אלה שכעסו, קיללו והתייאשו, והיו אלה שהאמינו, נלחמו והתגברו. המכנה המשותף לטלטלות הוא תחושה ראשונית של אבדון – ולאחריה התגברות וצמיחה. קוראים לזה השגחה אלוקית.

לפני כשלוש שנים פרצה לחיינו הקורונה. כעת היא נדמית כמשחק ילדים, אולם חשוב לזכור את נבואות הזעם שנאמרו אז: "סוף האנושות", "קץ הימים", "כולנו הולכים למות". תחושות ייאוש ואנרכיה שלטו בכיפה. בפרספקטיבה אנו אכן רואים שהתמותה והנוק היו איומים, אולם בשיקול דעת, סבלנות ותהליך מדעי ארוך – האנושות התגברה גם על כך. קוראים לזה השגחה אלוקית.

לפני כשנה פרצה למדינת ישראל המחלוקת הציבורית בנושא הרפורמה. היו כאלה שאיימו בהתפוררות החברה הישראלית, בסירוב פקודה ובמלחמת אזרחים. בפרספקטיבה אנו אכן רואים שההשלכות והנזקים היו חמורים ועוד יילמדו וייחקרו, אולם בשורה התחתונה – ביום פקודה התברר שהאחדות והחוסן הלאומי של העם היהודי חזקים יותר. קוראים לזה השגחה אלוקית.

לפני כחמישים ימים פרצה אחת המלחמות הקשות בתולדות ישראל. באותה שבת שחורה היה נדמה שזהו סופה של מדינת ישראל; שלכאורה צה"ל איבד את יכולתו להגן על תושבי המדינה ואנו מצויים בקריסה כללית. אנו אמנם מצויים כעת בעיצומה של המערכה, הפצעים עדיין מדממים, אולם כבר כעת התברר שהעם היהודי התעורר, צה"ל התעשת והחוסן של מדינת ישראל מנצח את הכל. קוראים לזה השגחה אלוקית.

בכל משבר ואתגר שעוד לפנינו תזכרו את המילים:

הרע יעבור

הטוב יתגבר

בעזרת ה'

הכלכלי והתהליכים הדמוגרפיים והתרבותיים במדינת ישראל ימשיכו ויתעצמו: ליכוד חברתי, הגברת זהות יהודית ולאומית, האצת השילוב של המגזר החרדי וכו'.

העולם הערבי והמוסלמי אף הוא אינו עשוי כמקשה אחת. רבים מייחלים לנפילתה של איראן (שמצויה בעצמה בזעזועים פנימיים), ומגמות כדוגמת הסכמי אברהם וההתקרבות עם ערב הסעודית ידחקו בסופו של דבר את הבעיה הפלסטינית. חידוד העמידה של ישראל כמגן בפני האסלאם הקיצוני תחזק בעולם המערבי את התודעה השמרנית כנגד הפרוגרסיביות. בסופו של דבר חשוב לזכור שהעליונות הצבאית, הכלכלית, הטכנולוגית וכן – גם המוסרית – מצויה עדיין בידיהם של כוחות הטוב בעולם. אסור לשכוח זאת.

תנו לרוח לרוח

אף אחד אינו יכול לצפות באופן ודאי את העתיד, יתכן שהדברים יתרחשו כך ויתכן שאחרת, אולם חלק ממבט אמוני הוא להכיר בכך שהזמן פועל לא רק לרעתנו אלא גם – ובעיקר – לטובתנו.

היכולת לשלוט על ה"תוהו ובוהו" מתחיל בנפש של כל אחד מאיתנו. סדר, שליטה וכיוון אלו מילים נרדפות לא־לוהים. החיילים נמצאים גם ככה בעולם של סדר ועשייה, אבל גם כל אחד בעורף יכול לתת לרוח א־לוהים לרחף על המים שלו. החל משימוש מופחת בביטויי תוהו ובוהו כדוגמת "טירוף", "הזיה", "שואה" ויותר במשפטים כדוגמת "אתגר קשה שננצח בו"; פחות בדידות ויותר קהילתיות; פחות בהייה בחדשות והודעות מפחידות ויותר בסדר יום פרודוקטיבי של עשייה, התנדבות ותפילה.

המלחמה תהיה קשה, כבר עכשיו היא קשה מנשוא, אולם עם ישראל ישרוד וינצח. כאשר נכדינו ישאלו אותנו עוד חמישים שנה "איך הצלחתם לתפקד בזמן מלחמת שמחת תורה?" נענה להם את התשובה שהסבים

ברגעי משבר ישנו פיתוי להישאב לתחזיות אפוקליפטיות ופסימיות. חלק מפיתוח חוסן הוא היכולת לזהות תקווה ריאלית בתוך האפלה. אמונה בהשגחה אלוקית אינה היתממות או הטחת הראש בקיר, אלא זיהוי מגמה רחבה שמקדמת את העולם למרות משברים איומים. רבים מצטטים כעת את צ'רצ'יל שצפה לעם הבריטי בתחילת מלחמת העולם "דם יזע ודמעות", אולם צריך לזכור שבמקביל הוא גם צפה תסריט אופטימי וריאלי להמשך המלחמה.

למרות שאנו מצויים באחד האסונות הגדולים ביותר בתולדות העם היהודי – עם ישראל שרד חורבנות גדולים מאלו. רק לדוגמה, בשואה, בה' חשוון תש"ד (3.11.43), נרצחו כ-43,000 יהודים ביום אחד. בשביל כך קמה מדינת ישראל. זוהי רק איננה משאלת לב אלא הבטה מפוכחת על המציאות הריאלית: למרות קשיים פנימיים וחיצוניים, למרות מחדלים – מדינת ישראל היא מעצמה כלכלית וצבאית שנבנתה במהלך דורות להתמודד עם אויבי העם היהודי. אנו גם לא לבד. עם כל הציניות שאנו נוטים לייחס לארצות הברית היא – ולא איראן – עדיין הכוח החזק בעולם ולתמיכה שלה יש משמעות שוברת שוויון.

אנו מתפללים לעזר לאומי שיגרום למלחמה זו להיות המלחמה האחרונה, אולם כדאי להיערך נפשית גם לתסריט איטי יותר: המלחמה בדרום תהיה קשה, אולם בסופו של דבר החמאס יוכרע. וגם אם ישראל לא תוכל לנקות את עזה לחלוטין, החזית הדרומית תשקוט לפרק זמן שיאפשר למדינת ישראל להתארגן לסבב הבא בצורה טובה יותר.

בין כה וכה, מדינת ישראל שלאחר המלחמה תהיה בתודעה לאומית חזקה לאין ערוך ממה שנכנסה אליה. כל ממשלה שתקום תעמיד את הביטחון בראש סדר העדיפות, וההיערכות כלפי האיומים החיצוניים והפנימיים שהזנוחה – תיעשה באופן ראוי יותר ובקונצנזוס רחב. במקביל, השגשוג

ואני אבטח בך

פנימה

מגזין הנשים המוביל

מאחורי כל חייל עומדת לוחמת!

"את לא לבד" - פרויקט גיבורות הברזל של מגזין פנימה

הם במילואים - אנחנו חזקות בעורף

מה את מצליחה לעשות, שלא חשבת שתצליחי בלעדיו?

יוכנד שניידר

שש שבתות ללא יאיר אישי עשו אותי מומחית על-חלל בסידור שעוני שבת.

רות סעדון

בעלי במילואים מתחילת המלחמה, הדבר שאני עושה בלעדיו - זה לקחת אותם לבית כנסת למרות שזה לא הכי נעים, אבל זה חשוב לנו!

רעות משה

הדבר שהכי לא חשבתי שאצליח לעשות בלעדיו זה לקיים שבתות שמחות ורגועות עם הילדים. וברוך ה', כבר כמה שבתות מאז המלחמה קיימנו בלעדיו, והן היו טובות, שמחות ורגועות לכולנו.

אילת מועטי

בעלי סמג"ד יס"ר דרום, ועכשיו כשהוא במילואים. אני מקפידה להשקות את הגינה מדי יום, לנכש עשבים, אפילו קניתי שתילים חדשים.

פנימה מנצחות ביחד!

הצטרפי עכשיו >> חפשי 'מגזין פנימה' או חייגי 8980*

חסידות אינטלקטואלית? יש דבר כזה

מה יעשה יהודי שלא מסתפק בחיים של הבזקי ניצוצות אלא מבקש גחלים בוערות / הרבי שלא חיפש להתווכח עם אף אחד, הפך למסבירן הגדול של התנועה החדשה / ואיך נפלו משלים מעולמות המדע לבין כותלי בית המדרש / לקראת הופעת הכרך הראשון מביאורי הרב **עדין אבן-ישראל שטיינזלץ** ע"ה על ספרי 'תורה אור' ו'ליקוטי תורה' לרבי שניאור זלמן מליאדי, העורך הרב **מאיר קליין** פורס בהקדמתו יריעה מרתקת על ייחודה של תורת חב"ד, החיבור המיוחד של הרב שטיינזלץ לדמותו של בעל התניא, וגם: איך שיעור שבועי בן חמישים שנה הופך לסדרת ספרים עיונית ושובת לב

האדמו"ר הזקן, רבי שניאור זלמן (תק"ה-תקע"ג), היה מצעירי תלמידיו של המגיד ממזריטש, תלמידו וממשיך דרכו של הבעל שם טוב. הוא הוכר כגאון בתורה כבר בראשית דרכו, וה'שולחן ערוך' שכתב במצוות רבו התקבל בכל תפוצות ישראל ומשמש עד היום מקור הלכתי חשוב. מלבד היותו גדול בתורה, הן כנגלה והן כנסתר, היה רבי שניאור זלמן מיסטיקן ומחבר מוסיקלי, בעל השכלה כללית רחבה, כשרון ארגון ויכולת התבטאות מעולה בכתב. הוא היה מנהיג החסידים ברוסיה הלבנה, ומעבר להפצת רעיונות החסידות וביסוס מעמדה, לקח על עצמו גם את ההגנה עליה מבית ומחוץ; מבית - בהסברתה והצדקתה בפני המתנגדים, ומחוץ - כשנאלץ לבאר לשלטונות הרוסיים את מהותה של החסידות ואת הנהגות החסידים.

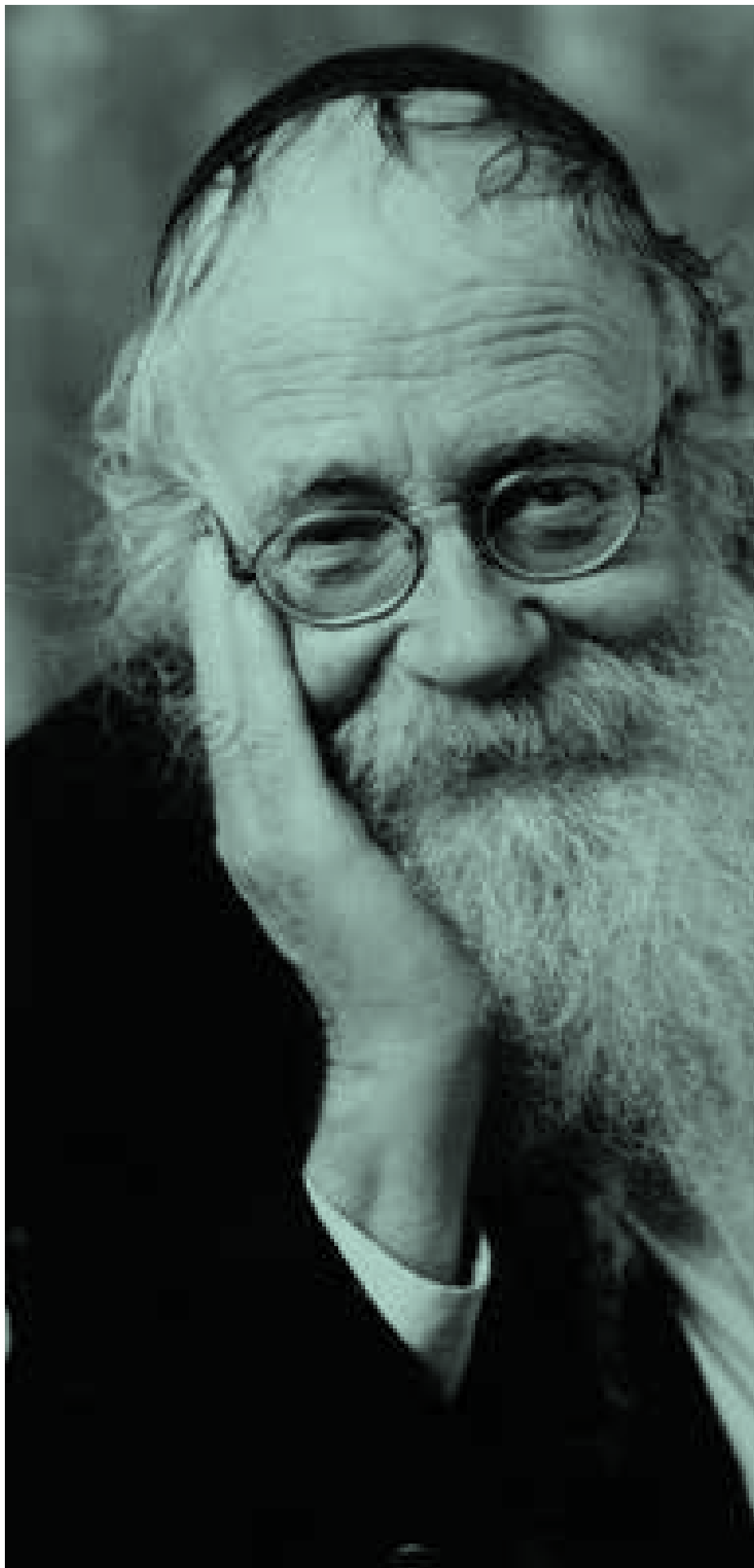
תנועת החסידות בראשיתה, נתקלה בהתנגדויות עזות שכללו כתבי חרמות חריפים ואף האשמה באפיקורסות. עמדתו העקבית של רבי שניאור זלמן הייתה להימנע מכל עימות ומריבה, ויחד עם זאת להשתדל בכל דרך להסביר את שיטת רבותיו ולהוכיח את צדקתה. יכולתו לפנות לקהלים מגוונים, ובפרט להתקבל על דעתם של הלמדנים הליטאיים, הייתה ייחודית ובעלת חשיבות מכרעת בהתפשטות החסידות. הוא התאמץ להדוף ביקורות על רעיונותיה של התנועה החדשה, והשפעתו ברוסיה הלבנה ובליטא הלכה והתרחבה.

השיטה שישד רבי שניאור זלמן היא ענף ייחודי ומובחן בתנועה החסידית. דרך החב"ד (חוכמה, בינה, דעת) שסלל מדגישה את עבודת המוח ואת ההשגה השכלית, ומדריכה כיצד ניתן להגיע על ידיהן לקרבת אלוקים, להתעוררות הלב ולתיקון המידות.

את דרכה של חב"ד הגדיר רבי שניאור זלמן "דרך ארוכה וקצרה" (כלשונו בשער ספר התניא). אין היא מסתפקת בניצוצות של שמחה, של דבקות או של געגוע לאלוקות - אלא רוצה גחלים בוערות; אין היא מסתמכת על הצדיק, שעצם השהייה במחיצתו מחיה את הנפש ומעוררת את הלב - אלא על עבודתו העצמית של האדם; לא די לה בניגון, בריקוד ובדיבוק חברים. היא דורשת התעוררות פנימית, יסודית ומתמשכת - וזאת אין להשיג אלא על ידי הכרה שכלית.

חסיד חב"ד נדרש לבנות בתוך עצמו תפיסה מבוססת, מפורטת ורלבנטית של האלוקות ומופעיה בבריאה בכלל ובנפשו שלו בפרט. הכלי הפרקטי שמציע רבי שניאור זלמן הוא 'התבוננות', כלומר חשיבה סדורה ושיטתית הנעשית מתוך התקשרות אישית לנושא. "כי אף מי שהוא חכם ונבון בגדולתו אין סוף ברוך הוא, הנה אם לא יקשר דעתו ויתקע מחשבתו בחוזק ובהתמדה - לא יוליד בנפשו יראה ואהבה אמיתית כי אם דמיונות שווא" (תניא, ליקוטי אמרים פרק ג). עבודה זו מצריכה לא רק יגיעה גדולה מצד

החסיד, אלא גם תורה רחבה מצד הרבי, ומכאן הריבוי חסר התקדים של כתבי אדמו"רי חב"ד לדורותיהם. הרבי מעניק לחסידיו לא רק הארה תורנית

מלמעלה, אלא 'זרעים' שעליהם להצמיח ולהוסיף ולפתח מכוח עצמם.

ללמוד אנו צריכים

רבים ראו, ויש שעדיין רואים, את הביטוי 'חסידות אינטלקטואלית' כסתירה מיניה וביה. אלא שעבור רבי שניאור זלמן, רק על ידי התבוננות ניתן לבנות גשר בין השכל לרגש, וכפי שניסח זאת רבי שלום דובער, האדמו"ר החמישי לשושלת חב"ד, המכונה הרש"ב: "תוכן החסידות הוא שעל המוח לתת ללב להבין מה עליו לרצות, ועל הלב להביא בחיים את מה שהמוח מבין". מאמריו של הרבי נקראים אצל חסידי חב"ד "דברי אלוקים חיים", והם אינם שביכי רעיונות אלא 'תורה', ותורה צריכה לימוד.

ההנחה שכל עניין בחסידות דורש הבנה והעמקה כמו סוגיא בגמרא היא מהפכנית. היא שינתה את היחס לרעיונותיה של התנועה החסידית לא רק בקרב החסידים, אלא גם בין המתנגדים. נדרשת יגיעת המוח ולמדנות של ממש כדי להבין לעומקם עניינים כמו 'בריאה יש מאין', 'סובב כל עלמין וממלא כל עלמין', 'ייחודא עילאה וייחודא תתאה' וכיוצא בהם.

הצלחתו של רבי שניאור זלמן בהפצת תורת החסידות בקרב יודעי הספר ובעלי ההשפעה בעולם היהודי, גרמה למתנגדיו להלשין עליו לממשלת הצאר. פעמיים הביאו ההלשנות למאסרו בידי השלטונות, ובשתייהן

זוכה רבי שניאור זלמן מכל אשמה. כישרונו לבאר את עקרונות החסידות ולתווך אותם לכל שומע, עמד לו גם אל מול חוקריו הלא יהודים. שחרורו מן הכלא נתפס כאישור לצדקת דרכה של החסידות, ובתמיכתה של מלכותא דארעא היה ביטוי להסכמתה של מלכותא דשמיא.

32,000 שעות עבודה

את עיקרי שיטתו סיכם רבי שניאור זלמן באופן בהיר ותמציתי בספרו העיקרי, "התניא", אך דרשותיו על התורה והמועדים קובעות ברכה לעצמן. למעלה מארבע מאות מדרשות אלה מצויות בספרים "תורה אור" ו"ליקוטי תורה", שהם למעשה שני חלקים של ספר אחד, שמסיבות היסטוריות נדפסו בזמנים שונים ותחת שמות שונים.

מקובל במסורת החסידית, שדברי החסידות של רבי שניאור זלמן עברו כמה שלבים של התפתחות ו'הבשלה'. בפרט, ידועה החלוקה בין "לפני פטבורג" – שהן הדרשות שנאמרו לפני מאסרו, ל"אחרי פטבורג", אז הפכו הדרשות לארוכות

ומפורטות יותר. תחילה עסקו תורותיו של רבי שניאור זלמן ברעיון מרכזי אחד, בדומה למצוי לרוב בכתביהם של גדולי החסידות. אך עם הזמן הן נעשו מורכבות יותר, מציגות מהלך שקושר כמה רעיונות לכדי מסכת רחבה, וניכר בהן באופן מיוחד מקומם של הביאור השכלי היסודי והשימוש במשלים לצורך זה.

בשונה מ"התניא", שנכתב כולו על ידי רבי שניאור זלמן, דרשותיו נשארו בגדר 'תורה שבעל פה'. הן נאמרו בשבתות ובמועדים, חלקן בפני קהל רחב וחלקן בפני בני משפחה ויחידי סגולה, ונכתבו על ידי כמה מהשומעים. המאמרים שב"תורה אור" נכתבו בדרך כלל על ידי אחיו של רבי שניאור זלמן, רבי יהודה לייב מינוביץ', ורובם חזרו אליו להגהה, כפי שמעיד שער הספר. על מלאכת העריכה חתום נכד המחבר, רבי מנחם מענדל, שהיה האדמו"ר השלישי בשושלת חב"ד ונודע בכינויו "הצמח צדק". העריכה כללה גם בחירה של המאמרים וסידורם, גם ליטוש השפה והנוסח וגם הוספת מראי מקומות והפניות פנימיות. הצמח צדק העיד על עצמו שהקדיש שלושים ושתיים אלף שעות לעבודה זו במשך שלושים שנה, לפני שניגש להדפסת הספר.

הספרים "תורה אור" ו"ליקוטי תורה" נחשבים לספרי יסוד של חסידות חב"ד, אחרי "התניא", והם הופיעו במהדורות רבות במשך השנים. הרבי מליובאוויטש כינה את המאמרים שבהם "הפרשה החסידית", ועד היום רבים נוהגים ללמוד אותם כסדרם מדי שבוע.

דברי אלוקים הופכים לחיים

קשר מיוחד היה לרב עדין אבן-ישראל שטיינזליץ עם דמותו של רבי שניאור זלמן מליאדי. עוד לפני שמלאו לו עשרים, כשהוא עושה את צעדיו הראשונים בעולמה של תורה, למד את ספריו של מייסד חסידות חב"ד אצל הרב נחום שמריה ששונקין בירושלים. מדי שנה נהג הרב אבן-ישראל לערוך התוועדויות לציון יום הולדתו של רבי שניאור זלמן (ח"י אלול), יום צאתו מן המאסר (י"ט כסלו) ויום פטירתו (כ"ד טבת). הוא כתב את הערכים על רבי שניאור זלמן באנציקלופדיה העברית ובאנציקלופדיה יודאיקה, אך מעל לכול – הוא לימד את כתביו מעל במות שונות במשך עשרות שנים.

משנת תש"ך לערך עד שנת תשע"ז לימד הרב אבן-ישראל שיעור שבועי ב"חוגי חן למשנת חב"ד". בראשיתו, היה זה פורום שכלל מנהיגים ואנשי רוח בולטים בחברה הישראלית, והרב הצעיר כבש את ליבם בסגנון המודרני ובאופן הרלבנטי בהם הסביר את הרעיונות החב"דיים. אחד המשתתפים היה

הבקיאה והרגיל יפיק מהם תועלת מרובה, באשר הם מקרבים את ההשגה האלוהית ומסייעים לה להיקלט בכלי השכל. והרי ידוע, שעיקר עניינה של תורת חסידות חב"ד הוא הלבשת העניינים האלוהיים בשכל האנושי, ומעלות רבות לעבודה זו.

פסיכולוגיה, טכנולוגיה ומתמטיקה

השימוש במשלים – הסביר הרב – קיבל גוון מיוחד בעולם החסידי, ותפקיד עיקרי בחסידות חב"ד בפרט. החסידות בכללה המשיכה את מסורת הקבלה, ולמעשה גם את המסורת המדרשית, בהצגת משלים מכל תחומי החיים. גדולי החסידות שמו דגש על משלים מנפש האדם דווקא, וכך קירבו את מושגי הקבלה לחוויה האנושית המוכרת לכול. מגמה זו המשיכה בתורת חב"ד, כשרבי שניאור זלמן וממשיכי דרכו העמיקו במבנה הפנימי של הנפש ובאופני הגילוי שלה כדי לבאר עניינים עמוקים בתפיסת האלוהות. אלא שרבי שניאור זלמן הוסיף לעשות שימוש רב, מגוון ויצירתי גם במשלים מתוך העולם, כחלק משאיפתו לקלוט את מה שאינו ניתן להבנה באמצעות תבניות שכליות. חלק מהמשלים הוא יצר בעצמו, כמו הסיפור על האבן מכתר המלך שנשחקה כתרופה למחלת בנו, או כמו המשל המפורסם על המלך שיוצא לשדה בימי אלול. חלק מהם היו פירוט והרחבה של דימויים שכבר נאמרו לפניו, כמו ביטול זיו השמש בשמש, וחלק נלקחו ממצאות החיים שראה סביבו, כמו משל המנוף שנועד להמחיש את יתרון האדם על פני הבהמה.

הרב אבן-ישראל המשיך בביאוריו את דרכו של רבי שניאור זלמן. לא זו בלבד שהסביר את הרעיונות באופן בהיר המתיישב על דעתם וליבם של אנשים כערכנו, אלא שהרבה בדימויים ומשלים שנלקחו מן המציאות העכשווית ונאמרו בלשון עכשווית. נפש האדם עדיין שימשה לו מודל לאלוהות, אך באופן מקורי שלא היה לפניו, וכך הוא אומר לדוגמא: "על דרך הפסיכולוגיה אפשר לומר ששבירת הכלים היא טראומה, והתוצאה שלה היא אמנויה, שכחה". בנוסף, ביאוריו על כוחות הנפש והמבנה שלה ינקו מתופעות מודרניות, כמו מכשור טכנולוגי וכיוצא בזה. את המושגים 'אור פנימי' ו'אור מקיף' הסביר פעם באמצעות ההבדל בין לימוד בבית ספר להשפעת הרחוב על האדם, ואת בחינת 'בכל מאודך' המחיש על ידי המושג המתמטי 'שואף לאינסוף'.

לאמיתו של דבר, ביאורי החסידות של הרב אבן-ישראל אינם רק פירוש אלא גם תרגום. הם מתרגמים את עולם הרעיונות של החסידות ואת דרך העבודה החסידית אל שפת המחשבה ואל מבנה הנפש של אדם בן זמננו, ובכך פותחים הביאורים הללו פתח ממשי עבור כל המעוניין להיכנס ולצעוד בדרך שאותה סללו אבות החסידות.

זלמן שז"ר, לימים נשיא מדינת ישראל, וביוזמתו הוציאה הקבוצה ספר מאמרים על דמותו של רבי שניאור זלמן מליאדי לרגל מאה וחמישים שנה לפטירתו. הרב אבן-ישראל שימש כעורך הקובץ, שנקרא "ספר הקן" (הוצאת קרית ספר, תשכ"ט), ואף כתב בו שני מאמרים. אחד מהם עוסק בתהליך ההתפתחות שעברה תורת רבי שניאור זלמן. בכוונה תחילה, ובעידודו של הרבי מליובאוויטש, לא נכתב הספר בסגנון פנים-חסידי, אלא פנה לקהל הישראלי המשכיל באשר הוא.

במשך שנים רבות הקדיש הרב את שיעורו השבועי ב"חוגי חן" למאמרי "תורה אור" ו"ליקוטי תורה", והספר שלפניכם הוא תוצר של השיעורים הללו.

דרכו של הרב בביאורי החסידות הייתה אופיינית הן בסגנונה והן בתוכנה. הוא נהג לקרוא את לשון המאמר במבטא הדיבור הרגיל ולא בהברה החסידית, ונמנע משימוש בביטויים מקוצרים השגורים בפי 'יודעי חן'. דיבורו היה מונוטוני ומיושב למראית עין, ובה בשעה ערני ומלא חיוניות. הוא ניתח את הנושאים לפרטים באופן אינטלקטואלי, ירד לעומקם והרחיב את יריעת ההסבר על ידי דוגמאות ומשלים מעולם ומלואו, אך לא פעם בקעה את המילים המדורות נימה של התרגשות פנימית ושל סערת נפש.

בדרך כלל, לא נהג הרב לקרוא פסקה במלואה במאמר ואחריה להציע את הסבריו. ביאורו היה משולב בין המילים, כשהוא מוסיף מילות קישור והבהרה ושומר על רצף הקריאה. יחד עם זאת, לימוד החסידות היה עבורו בבחינת "זאת התורה – אדם"; הוא חיפש נקודות מגע של המאמר בנפש האדם ובבעיותיה ולא

תמיד עסק במבנה הרעיוני כשלעצמו. בעגה החב"דית, הוא נטה בשיעוריו באופן מובהק ל'עבודה' יותר מאשר ל'השכלה'. הנטייה הזו ניכרת מצד אחד בתוספת ומצד שני בגירעון. כאשר הרב סבר שנקודה כלשהי היא בעלת חשיבות מיוחדת לשומעים – הוא הוסיף והפליג בהסבריו, וכאשר נתקל בעניינים שלדעתו היו רחוקים מעולמם – לא פעם קיצר ואפילו דילג. בדומה למודל ה'בינוני' של ה'חניא', הרב תמיד העלה על נס את האדם המתמודד עם אתגרי החיים, נאבק עם נפשו ומחפש את דרכו, כשהוא נתון במתח מתמיד בין 'רצוא' ו'שוב' ובין עלייה לירידה. משום כך, ביאוריו של הרב מתאפיינים מצד אחד בהסבר מדוקדק של מילות המאמר, ומצד שני בשאיפה להפוך אותן ל'דברי אלוהים חיים' הבורחים אצל הדובר ומעוררים את השומע.

מכיוון שדרכו של הרב הייתה להשתמש תמיד ב'לשון בני אדם', גם כשעסק בסוגיות סבוכות ועמוקות, נוצר לעיתים הרושם שביאוריו נועדו רק להפצת המעיינות 'חוצה', ולא היא. גם

שומרי מילואים

איתי אסמן

וגם למלחמה. יש מצווה גדולה להגן על עם ישראל וארץ ישראל, ולכן מי ש'שומר מילואים' יש לו זכויות רבות בשמייים. בוודאי שצריך לשמור את כל המצוות, אך מי שעוסקים במצוות היציאה למלחמה להגן על ישראל "מכריעים ועוברים את החכמים והגדולים שבישראל". אמרתי להם, על דרך המשל, שאחרי 120 שנה, כאשר הם יגיעו לעולם הבא וישאלו איזה מצוות קיימת, תענה "הייתי שומר מילואים" ואז יפרסו לפניכם שטיח אדום. כמובן שאין זה בא במקום שמירת כשרות, שבת ושאר המצוות אלא הדגשתי להם את מעלת המצווה שבה הם עוסקים.

את מעלת המצווה שבה הם עוסקים. הלוחם השני, יקיר ביטון הי"ד מירושלים נשוי ואב ל-3 ילדים. ליקיר ולי היו הרבה שיחות במהלך השנים. יקיר היה בעל תשובה בכל מובן המילה. לפני כ-3 שנים הוא בא אליי ואמר לי "הרב, התחלתי לשמור שבת", ואני כל כך התרגשתי. חודש לפני המלחמה יקיר התקשר אליי לבקש ציצית ירוקה, לקראת התעסוקה המבצעית שהייתה צריכה להיות לנו. כל הזמן היו לו שאלות בהלכה והוא רצה לדעת כל פרט. ליקיר הייתה אמונת חכמים מאוד גדולה, שהעצתי אותו על כך. לפעמים כשעניתי לו תשובה הלכתית הוא ענה לי "הרב שלי

להביט לעומק מניע הדור. רני ויקיר הי"ד.

משימות לא קלות מוטלות עליי כרב הגדוד, אחת מהן היא הטיפול בחללים לצערי הרב, בשבת האחרונה נפלו 2 לוחמים יקרים מהגדוד שלנו - יקיר ביטון ורני טחן הי"ד.

אני רוצה לספר לכם על האנשים היקרים האלו, משום שאני חושב שבאישיותם הם משקפים ציבורים גדולים בעם ישראל שיש להתבונן במגמות חייהם. רני טחן, מקיבוץ שדה נחמיה, בן 40 ואב ל-4 ילדים. רני היה אדם מאוד אופטימי ומאוד ציוני. במבצע 'צוק איתן' הוא עבר פוסט-טראומה והיה פטור ממילואים, אך בכל זאת התעקש לצאת למלחמה. כמה ימים לאחר תחילת המלחמה הוא כותב בפוסט שלו בפייסבוק "שעת האפס מתקרבת בצעדי ענק, אתמול נכנסתי ליישוב בארי, בסוף היום הזה מירתי בבכי, ראיתי ועשיתי דבר או שניים בצבא אבל שם זה הגיהנום ככה הוא נראה. אני אחסוך מכולם את התיאורים הנוראיים שאפשר לתאר ועדיין הנפש שלי זועקת. אני יודע שהמלחמה הזו צריכה להיות גם במחיר האובדן, גם במחיר הפגיעה בי או בחברי, המטרה מקדשת הכל. למחוק אותם מעל האדמה שילדינו יוכלו להסתובב יחפים מחייכים, שהנשים,

הורים, אחים, חברים יוכלו למות בשיבה טובה... צריך להאמין בצדקת הדרך, בכח שיש לנו העם, הצבא, המפקדים. תנו לנו לנצח בבקשה למען ילדינו".

דבריו אלו של רני הי"ד הזכירו לי את דברי הפלא יועץ בערך 'הצלה', שם הוא כותב שיש יהודים רבים שנראים לנו לפי העיניים החיצוניות כאנשים שלא שומרים תורה ומצוות "אבל יש בידם מצווה זו של הצלת ישראל, שבוה הם מכריעים ועוברים את החכמים והגדולים שבישראל" דברים מופלאים ונוקבים אלו הוא כותב על מי שעוסק בגלות להציל יהודים מגויים ששבו אותם, כך שתבינו מהי מעלתו הרוחנית של לוחם שמוכן לסכן את נפשו בידיעה שהוא עלול למות, למען כלל ישראל. יש רבים מאוד כאלו בדורנו, רני טחן הי"ד ביטא במילותיו הטהורות את נימי נפשו, ונפשם של לוחמים רבים, שאוהבים את עם ישראל ולא מוכנים לשתוק כאשר כבודם של ישראל נרמס. טבעתי בגדוד מושג שנקרא "שומר מילואים". הסברתי להם שכמו שיש מושג 'שומר שבת' - שזהו אדם שמקפיד על כבוד השבת ומצוותיה, כך יש מושג שנקרא 'שומר מילואים' - מי שמגיע לאימונים, לתעסוקה

סובר אחרת". אמרתי לו את הדרכת פרקי אבות "עשה לך רב והסתלק מן הספק" וכל דבר אמרתי לו שיתיעץ עם רבו המובהק. ביום חמישי לפני השבת שיקיר נפל, הבאתי ללוחמים ספר תורה לעזה. יקיר ניגש לספר, נישק אותו בעדינות המיוחדת לו, וביקש להצטלם עם התורה ממנה שאב כוחות וגבורה. זו אחת התמונות האחרונות שלו שמשקפת את אישיותו האצילית. יקיר גדל בבית ספוג יראת שמיים, שם הוא קיבל חינוך של כבוד למסורת ותלמידי חכמים. יש רבים כאלו בעם ישראל, שנמצאים בתהליך של תשובה, שעולים מדרגה לדרגה, עילוי מתמשך של עם ישראל שאינו ניכר למי שמביט רק בעיניים שטחיות.

יקיר ורני הי"ד התעלו מעלה מעלה, למדרגת קדושים, וכשם שמיתת צדיקים מכפרת על הדור, כך גם מיתת הקדושים, ואין ספק שגם מלמעלה הם נלחמים בדרכם למען העם, המדינה, הצבא ומשפחתם היקרה. אנו נשאב כוחות וגבורה מאותן דמויות מופת, ה' יקום את דמם דרך צה"ל, עם ישראל ילך ויתעלה, ותהא נשמתם צרורה בצרור החיים.

asmanitai@gmail.com

להצטרפות לקבוצת וואטסאפ של טיפ יומי לקירוב
נא לשלוח הודעה ל-052-5665005

להצטרפות לצעירי ראש יהודי?
חייגו: 054-3138066 אחיה

מכירים בעלות תשובה או בדרך? הפנו אותן
למדרשת שושנת אביב בתל אביב. יעל 053-367-3434

דרושה תרומה
לרכישת ציוד
ללוחמים

לשמירה והגנה
שבעז"ה יחזרו בשלום

הביקוש רב!

רוצה לחזק את
החיילים שלנו?

דרושה תרומה
להדפסת ספרונים

להגנה ושמירה
לחיילנו הגיבורים
העומדים על
משמר ארצנו

"ריש מילון"
סגולה להגנה
מכתבי של
הרב קוק
זצ"ל

לפרטים: 054-7261502 עדי

מבצעים כאלה קשה לקטלג...

הקטלוג המלא של יריד ספרי החסידות אצלכם בבית!

כל המבצעים הבלעדיים

1000 ספרים בקטלוג אחד

כל המתחמים

כל ההוצאות הגדולות

כל ספרי ההשקות

יריד ספרי החסידות

תפארת טשט - נר אנדרסן ירושלים

ספרי
אור החיים
 מרכז הספר היהודי הגדול בעולם

כתבו "קטלוג" ל-OR1800350036@GMAIL.COM
 וקבלו אותו למייל!

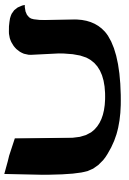
סודם של הנביאים

יוצא
לאור ליריד
החסידות
י"ט בסלו

ללמוד תנ"ך בגובה השמיים, אבל להוריד אותם לארץ > מה טמון בסיפורה של האלמנה שצעקה אל אלישע, ולמה נשלחו ליריחו שני מרגלים בלבד • מה היתה העזות של עזה, ולמה נלקחו דלתותיה לחברון • את ספרי החסידות על פרשיות התורה כולנו מכירים, קבלו את הבשורה החדשה: חסידות על הנ"ך. שיחה עם המחבר, הרב אשר פרקש, על הכרך הראשון מסדרת 'לחיות עם הנביאים'

מנחם מישולבין

מה דיונים נערכו במסגרות החינוכיות בשנים האחרונות על הדרך הנכונה בהנחלת לימוד התנ"ך? הרבה. אבל אולי מכאן תצא בשורה, איך אפשר ללמוד תנ"ך בגובה הנכון. לחדור לסודות שמאחורי הדברים, ובד בבד למצוא את הרלוונטיות לבני זמננו.

הידיעה על הופעת הכרך הראשון (יהושע-שופטים) בסדרת ביאורי החסידות על ספרי הנביאים וכתובים, סקרנה אותי מאוד. הרי "תלמיד חכם צריך להיות בקיא בכ"ד ספרים" (רש"י שמות לא, יח), ובאמת מהצצה לפרקי הספר נראה שהוא מסייע ביד המבקשים להשלים לראשונה את התורה שבכתב, ובמקביל פותח צוהר גם עבור אלו שכבר רכשו בקיאות בפשט הכתובים ועכשיו יוכלו לטעום מן האספקלריה המאירה של תורת החסידות, דרכה מתגלה העומק הטמון בכל מילה בכתבי הקודש.

נועדנו לשיחה מרתקת עם המחבר, הרב אשר פרקש, המנהל הרוחני של ישיבת חב"ד בבואנוס איירס ומרצה לחסידות שלשיעוריו המצולמים קהל רב ברחבי המרשתת. הרב אשר הוא בנו של הרב יקותיאל פרקש, מחברם של ספרי הלכה ידועים ומחשובי הפוסקים בירושלים. הוא גדל בירושלים, קיבל תורה מאביו ומרבותיו בישיבות חב"ד, בהם החסיד המקובל רבי מנחם זאב גרינגלס זצ"ל ממונטריאול, קנדה. בשנות בגרותו הסתופף גם בחצר הרבי זי"ע, שאת דברי תורתו הוא מנחיל היום להמונים. בהמשך מונה לתפקידו הרוחני בישיבת חב"ד בארגנטינה, המושכת אליה תלמידים מכל העולם, ורץ אשר – כפי שהם מכנים אותו בחיבה – מטעים אותם משיעוריו ומדריך אותם בדרך החסידות.

תכנית יישומית לתורה

נבקש להתחיל מההתחלה. באיזה מובן ספרי הנ"ך ודברי הנביאים מתייחדים ומוסיפים על תורת משה שבחמישה חומשי תורה, מלבד דברי ימי ישראל שבהם?

שאלה טובה. אכן, בהקדמה לספר הבאנו את דברי הרמב"ם בהלכות יסודי התורה, על פיהם הנבואה בכמה פרטים יותר חמורה מדברי תורה, ולכן העובר על דברי הנביא נענש יותר בחומרה מהעובר על עבירות שבתורה.

מה ההסבר לכך? יסוד הדברים הוא, שתפקיד הנביאים הוא לחבר את התורה עם האדם וחייו. נאמר זאת כך: המציאות שלנו מורכבת משני חלקים – הקב"ה ותורתו, ומאידך העולם והאדם. הקב"ה התגלה במתן תורה ונתן לנו את התורה. זו התגלות אלוהית, והתורה היא משהו שמימי. לעומתה, האדם חי בעולם הארצי, והוא בעל רגשות ויצרים שונים ומשונים. התפקיד שלנו – מאז מתן תורה והלאה – הוא לחבר ביניהם.

זה לא קל. המרחק הוא גדול, ובנוסף לכך מציאות החיים משתנה מדור לדור, ולכן תמיד יש מקום לטעון שדברי התורה לא רלוונטיים חלילה לגבינו. לצורך זה העמיד הקב"ה בכל דור את נביאיו ואנשי רוחו, שהם היו מעין ממוצע שמטרתו להביא את דבר ה' לתוך הבריאה, כמו שכתוב "רוח ה' דיבר בי ומילתו על לשוני" (שמואל-ב כג, ב). ואכן, חז"ל אמרו שהנביאים באו לצוות על דברי תורה. וכי בשביל מה צריך לצוות על דברי תורה? מספיק שכל אחד יטול חומש וילמד בעצמו. אלא שבני ישראל לבדם לא היו 'כלים' לתורה, ובפרט כשנכנסו לארץ והתחילו לעסוק בענייני פרנסה, והרי טבע האדם הוא שכאשר הוא עוסק בעניינים גשמיים הוא מתגשם. לזה בא תפקיד הנביאים – לעורר את בני ישראל, ולהכין את ליבם לקלוט את התורה בתוך מציאות החיים שלהם.

הנ"ך מדבר רבות על עליות וירידות של בני ישראל ברוחניות ובגשמיות. כיצד הדברים רלוונטיים עבורנו?

הנ"ך משקף לנו כיצד נראה העולם כשהוא פוגש את התורה. איך נראית מציאות החיים בהתאם למה שאמרה לנו התורה. יש בו תיאורים על מלחמת הטוב והרע, מצבים של שכר ועונש, כך שהכל למעשה סובב-הולך סביב הנקודה הזו, גם בתוך העם היהודי וגם באומות שסביבו. בעצם, הנ"ך הוא מעין פירוט ויישום מעשי של מה שכתוב בתורה באופן כללי.

אם כן, ראשית, הנ"ך מרגיע אותנו. הוא מלמד כיצד ההיסטוריה כולה מלאה עליות וירידות, ואשר לכן חשוב לזכור את היסוד הגדול – לאדם יש יכולת להשפיע על מצבו ולתקן אותו.

נקודה נוספת, שמאוד בולטת בלימוד הנ"ך, היא שהרדיפה אחר הנוחיות של האדם ותענוגותיו היא הרסנית. אמנם הרעיון הזה נמצא גם בתורה, כמו בסיפור קין והבל, אבל בנ"ך הדבר בא בפירוט ועל פני תקופות ומצבים שונים. זה מלמד אותנו מסר חשוב לזמנים אלו, כלפי כל מיני אתגרים שהאדם נתקל בהם.

ועוד לא דיברנו על אישי הנ"ך, שכל אחד מהם מסמל התנהגות מסוימת ומלמד הוראה מיוחדת. דוד המלך, שמואל הנביא, שמשון הגיבור – כל אחד מהם מייצג משהו, שאפשר למצוא אותו גם בחיים הפרטיים שלנו.

בחסידות התבאר דברי חז"ל: "שמעו דבר ה' בית יעקב – שמעו דברי תורה עד שלא תשמעו דברי נבואה וכו'". מה ההסבר לזה? אם היינו מתנהגים כדבעי, היינו נשארים רק עם דברי תורה. אך כאשר נכשלנו, נזקקנו לנביאים ראשונים ואחרונים.

מבקשים רלוונטיות

מה הביא את הרב לעריכת החיבור על הנביאים וכתובים בדרך החסידות?

לדאבוני ראיתי שישנם חוגים רבים שבהם לומדים את הנ"ך מעט מאוד. גם מה שלומדים, הוא בעיקר מהחלקים הראשונים – יהושע, שופטים, שמואל ומלכים, המתארים הרבה מההיסטוריה של עם ישראל. אולם האמת ניתנת להיאמר שגם הספרים הללו נלמדים לרוב באופן פשוט, בה-בעת שהזוהר הקדוש כותב שבכל סיפורי התנ"ך יש עומק לפנים מעומק, ונאמרו בו דברים חריפים על הלומדים בדרך הפשט וחושבים שזו כל המשמעות הגלומה בכתובים.

מהי אכן הסיבה לכך שבקהילות הללו לא עוסקים מספיק בלימוד הנ"ך?

אפשר להניח כמה הסברים. ראשית, בשונה מפרשיות התורה, להן יש מסגרת לימוד המתחדשת בכל שנה, כאמור, הרי שבנ"ך, למעט ההפטרה שבכל שבת, אין מסגרת של לימוד קבוע. שנית, אפשר להוסיף גם את הקושי להתחבר לחלק מהסיפורים, בפרט באירועים הקשורים לגילוי ערות, שפיכות דמים וכו' – דברים הנראים לבן זמננו כלקוחים מעולם אחר. ומשכן, הוא מעדיף לעסוק במקצועות אחרים בתורה, הנראים לו הולמים יותר את עולמו.

נוסף על כך, הרבי הריי"צ דיבר פעם בכאב על אלו שאינם לומדים מספיק את הנ"ך, ואחת הסיבות שהוא רמז להן היא העניין של ה'משכילים' שצמחו בדורות האחרונים, כידוע. הם פיתחו מאוד את העיסוק בדרדוק והיסטוריה, ומצאו בנ"ך בקעה להתגרר בה ולהליכש בתוכה את רעיונותיהם. הדבר גרם לכך שבתקופה מסוימת לימוד הנ"ך הפך להיות מוזהר איתם. מי שלמד נ"ך בהתלהבות היה נחשד כשייך אליהם, ולמרבה הצער רבים התרחקו מכך. כמוכן, באופן טבעי, מיעוט העסק בנ"ך הביא גם למיעוט בספרי הביאורים עליו, גם בדורות האחרונים שבהם מלאכת הדפוס הפכה קלה יותר וספרים חדשים יוצאים לאור דבר יום ביומו.

אך לא באנו לבכות על העבר אלא לתקן את ההווה והעתיד. והלא דבר הוא שבספר 'היום יום' מהרבי זי"ע, הובא שחסידי היו לומדים את הנ"ך באופן קבוע והיו מסיימים אותו מדי כמה חודשים, וגם הרבי הריי"צ דרש שבתלמודי התורה ובישיבות יהיה לימוד קבוע בנ"ך.

מה מאפיין את ביאורי החסידות על הנ"ך?

כידוע, תורת החסידות מגלה את הסוד, העומק והפנימיות בכל דבר. כך הדבר ביחס אל העולמות, בהם החסידות מגלה את הפנימיות של המציאות ואת הספירות העליונות וסדר ההשתלשלות, וכך גם ביחס למהות היהודי והנשמה שבקרב. ונוסף על ההסתכלות החדשה שהחסידות מעניקה על כל מושגי היסוד בחייו, היא קושרת את כל זה להוראה והדרכה מעשית בחיי היום יום.

אני חושב שבאופן דומה הוא היחס של החסידות לפסוקי התנ"ך. היא מגלה את הפירוש הפנימי והעמוק המסתתר בסיפורי התורה הנביאים והכתובים, וכאשר לומדים את ביאורי החסידות עליהם

מאחורי מלחמות עם ישראל

בקשר עם המתחולל בעם ישראל בימים אלו דולה הרב פרקש פנינה נאה מתוך הספר החדש, השופכת אור בעניין המלחמות של עם ישראל:

כידוע, נושא המלחמות תופס מקום מאוד מרכזי בתנ"ך, ובמיוחד בספרים יהושע ושופטים. כיבוש הארץ היה כרוך במלחמות, ונראה שהדבר לא היה בדיעבד אלא מלכתחילה רצה הקב"ה שכיבוש הארץ יהיה באופן כזה.

הרבי זי"ע ביאר זאת בדרך נפלאה:

באופן כללי, מלחמות ישראל התנהלו בכמה צורות. חלקן היו באופן אלוקי וניסי, בלי אחיזה בדרך הטבע, עד שלא היו צריכים לעשות כמעט שום דבר, והיו מלחמות שהייתה להן אחיזה בדרכי הטבע, הקב"ה רצה שילחמו וינהלו קרב, אבל גם בהן ראו כל הזמן את יד ה' בצורה ממשית.

ניתן לומר שזהו ההבדל בין המלחמות שערך משה רבנו - עם המדיינים, סיחון ועוג וכו' - שהיו באופן ניסי לגמרי, לבין המלחמות שעשה יהושע, שהיו כבר יותר בהתלבשות בדרכי הטבע, יחסית.

אפשר לחשוב, אם כן, שהדבר מורה על הירידה שהיתה בתקופת יהושע ביחס לימי משה רבנו. וכפי שעולה גם ממאמר חז"ל: "פני משה כפני חמה, פני יהושע כפני לבנה". אולם לאמיתו של דבר, היה בזה דווקא עניין חיובי, ואדרבה - דווקא אופן המלחמות של יהושע מבטא משהו יותר עמוק.

דבר אחד הוא כאשר הקב"ה משדר את מערכות הטבע, הוא אינו מוגבל לפי כללי העולם ועושה כרצונו. זה מבטא את גדלות ה', כמובן, אבל מאידך גיסא חסר כאן משהו: זה לא מבטא את הגדלות של ה' בתוך המציאות והכללים של העולם. כביכול, העולם עצמו חפץ להתנהג כרצונו, בהתאם לשליטת הטבע, ורק שהקב"ה בכוחו 'לכופף' את הנהגת הטבע כרצונו.

אולם בכך לא די. בני ישראל עמדו להיכנס לארץ, ותוכנה של כניסה זו היה שמכאן והלאה יצטרכו לעבוד את ה' בתוך גדר הטבע. עד אז הם חיו בעולם של נסים במדבר, אכלו לחם מן השמים, שתו מים מבארה של מרים, וענני הכבוד ישרו את הדרך והרחיקו את המזיקים וכו'. אולם הכוונה של הקב"ה הייתה שבני ישראל יגלו את מציאות ה' דווקא בתוך עולם טבעי, כאשר הם נתונים כביכול להגבלות העולם ועליהם לעבוד כדי להתפרנס, ובכל זאת יכירו ש"ברכת ה' היא תעשיר" וכל ההשפעות באות מהקב"ה.

כדי להכין את ישראל לעבודה זו, היה צורך שמלחמות יהושע יתנהלו דווקא באופן שנותן מקום לחוקי הטבע, כדי לגלות שגם במלחמה המתנהלת לפי חוקים רגילים, והכוללת גייסות של חיילים וניהול קרבות ככל הפרטים שבמלחמה, הקב"ה הוא בעל-הבית על חוקי הטבע עצמם והם נשמעים לרצונו. העובדה שבני ישראל מנהלים מלחמה בדרכי הטבע ובכל פעם ידם על העליונה, מבטאת שגם הטבע עצמו מכריז: ה' הוא האלוקים.

נקודה נוספת:

בעוד בני ישראל מתכוננים למלחמה ביריחו, מתרחשת פגישת יהושע עם המלאך (יהושע ה, יג-טו) המצווה אותו: "של נעלך מעל רגלך". מה עניין הנעל? מבואר בחסידות, שהשפעת הקב"ה לעולם עוברת דרך הרגליים כביכול, והנעל הוא ה'לבוש' המכסה על ההשפעה האלוקית. לכן, לקראת הכניסה לארץ ישראל, אומר המלאך ליהושע "של נעלך", אמנם צריך לעשות לבוש בדרך הטבע כיון שכך רצון ה', אולם אין לעשות מהלבושים עניין עיקרי. אלו רק לבושים. אכן יש כוחות הטבע, אבל אנו לא שקועים בתוך הטבע. אנו זוכרים שזהו רק לבוש וכלי להשפעת ה'. זהו עניין יסודי מאוד אצל יהושע.

אמונה - הדרך לניצחון

לאורך כל מלחמות ישראל המתוארות בתנ"ך - מסיים הרב פרקש - רואים את הכוח הגדול שיש לאמונה וביטחון. בכל פעם שבני ישראל עומדים חזקים באמונה בה', בוטחים בישועתו ומכירים בכך שהצלחת המלחמה תלויה בו בלבד, הנה גם במצבים שהיו נראים קשים מאוד, כשבני ישראל היו בנחיתות כלפי אויביהם, הם נוחלים ניצחונות גדולים ויד ה' מתגלה בעולם. דבר זה חוזר על עצמו בכל סיפור, ובאופן מיוחד בספר שופטים, שמתאר תקופה בה כבר יש עליות ומורדות במצבו הרוחני והגשמי של העם, ובכל פעם שהם מתחזקים ברוחניות הם רואים את ישועת ה'.

כך למשל, כשגדעון מקבל את ההנהגה עם ישראל היה בשפל המצב. המדיינים הקשו מאוד על חייהם, והכתוב מתאר ש"וידל ישראל מאוד". גדעון צועק לה' "איה כל נפלאותיך". זאת צעקה שמבטאת אמונה גדולה, שהקב"ה יכול להושיע אותנו, ובכך הוא פתח פתח להצלה של עם ישראל, וכן תהיה לנו! ■

הדברים הופכים להיות רלוונטיים ובעלי הוראה ממשית לכל אחד.

האתגר שעמד בפנינו - ובזה יתרונו ומעלתו הגדולה של הספר החדש - הוא הקושי לקבץ את ביאורי החסידות על הנ"ך לפונדק אחד. הדברים מפוזרים ועזיר פה ועזיר שם, בריבוי ספרים ומקורות. וכך, בעוד על התורה ביאורי החסידות אסופים ומסודרים באופן יחסי, הרי שאת ביאורי החסידות על הנ"ך כמעט בלתי אפשרי ללמוד באופן שיטתי.

מהיכן אם כן ליקטתם את הביאורים לספר? אפשר לחלק את מקורות הספר לכמה חלקים. ראשון להם, אלו ספרי אדמו"ר ה'צמח צדק' (מכל חלקי סדרת 'אור התורה' המכנסת את תורתו, ולא רק באלו מתוכם המיוחדים לנ"ך), וכך גם מתורתו הגדולה של הרבי זי"ע, בה מצינו ריבוי גדול של ביאורים על סיפורי התנ"ך. בנוסף ליקטנו מספרי החסידות הכללית, ומקור אחר ומעניין ביותר אלו הביאורים שמצאנו בכתבי אביו של הרבי, רבי לוי יצחק שניאורסון זי"ע.

הריח של יריחו

במה מתמקד הספר החדש, האם מדובר בביאור המסייע ללימוד בדרך הפשוט או בביאורים הדורשים את סיפורי הנ"ך בעולם אחר, בדרך הסוד והחסידות?

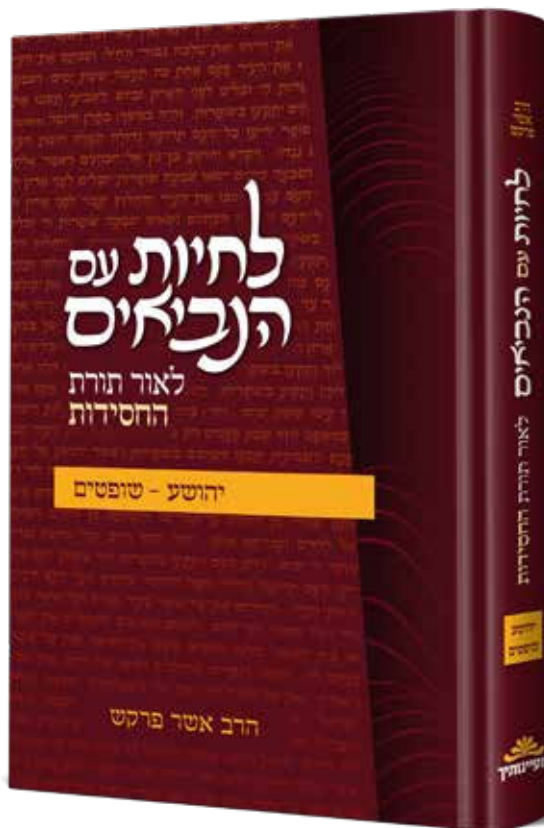
בספר יש ביאורים משני החלקים שהזכרת. נתחיל בחלק הראשון: הרבי זי"ע הדגיש שתורת החסידות אינה רק פירוש נוסף בעומק התורה המעניק ללומד ממד חדש, אלא היא מזרימה חיות והבנה מחודשת גם בפירושי הפשט, רמז, דרוש וסוד. כשלושים חסידות, גם הבנת הפשט נעשית באופן עמוק ובהיר יותר.

ואכן, בעבודתנו על הספר ראינו כיצד גם שאלות שמתעוררות בפשט הכתובים - בהן גם שאלות חמורות שמפרשי הנ"ך מתחבטים בהן - מתיישבות באופן בהיר לפי ביאורי החסידות.

הרב יוכל לשתף אותנו ברעיון כזה?

בתחילת ספר יהושע אנו לומדים את סיפור המרגלים ששלח יהושע, וקריאת הסיפור עצמו מעוררת מספר שאלות. ראשית, כיצד לא חשש יהושע לשלוח מרגלים לארץ ישראל, אחרי הכישלון הנורא של המרגלים ששלח משה. בנוסף, יש לעמוד על כך שמה שלח שנים עשר מרגלים ואילו יהושע שלח רק שניים. הבדל נוסף הוא שמה שלח את המרגלים לתור את כל הארץ, ואילו יהושע שלח אותם ליריחו בלבד.

אלו נושאים שהמפרשים עוסקים בהם בהרחבה. אולם על פי ביאורי החסידות, הדברים מקבלים אור חדש: אצל המרגלים הראשונים היתה חסרה ההתבטלות למשה רבנו, מלבד יהושע וכלב שהיו כפופים אליו בליבם ונפשם. וכידוע, אחד היסודות המרכזיים שהחסידות עוסקת בהם הוא עניין הביטול ונחיצותו בעבודת האדם. לעומתם,

"הנ"ך משקף לנו כיצד נראה העולם כשהוא פוגש את התורה. איך נראית מציאות החיים בהתאם למה שאמרה לנו התורה. יש בו תיאורים על מלחמת הטוב והרע, מצבים של שכר ועונש, כך שהכל למעשה סובב-הולך סביב הנקודה הזו"

המחשבה הדיבור והמעשה. כל אלה אינם מהות האדם - הרגשות והשכל שלו - אלא רק האמצעים להביא אותם לביטוי בפועל.

בזה היה הבדל בין משה רבנו ליהושע: משה ביקש לרומם את עם ישראל למדרגה בה הם ישלטו בכוחות הנפש, ברגשות שלהם, ויהפכו את ליבם בשלמות לעבודת ה'. אולם משימה זו לא הצליחה. יהושע, שבא אחריו, ביקש להתחיל רק עם 'המפתח', עם לבושי הנפש. כיוון שכאשר אדם לומד לסגל לעצמו שליטה בכוחות המחשבה דיבור ומעשה, כמבואר בחסידות, והוא נזהר מכל מחשבה לא טובה, ובדיבור ובמעשה, הרי שלמרות שבנפש עצמה לא התחולל שינוי והאפשרות להתאוות לדברים רעים נשארה בתוקפה, יש לו כבר 'המפתח', ולמעשה יש לו הכל.

ברעיון הזה נעוצה גם סיבת ההבדל במספר המרגלים. משה שלח 12 מרגלים כנגד שנים-עשר השבטים. לכל אחד מהשבטים יש עבודה פרטית, ואי אפשר לומר שעבודת כל אחד מהם צריכה להשתקף אצל כל יהודי. אבל המרגלים של יהושע, כיון שתוכן עניינם היה העבודה עם המחשבה דיבור ומעשה, זהו עניין כללי השייך לכל יהודי, ולכן המרגלים שלו ייצגו את כל העם ולא היה צורך לשגר מרגל פרטי מכל שבט.

זו דוגמא אחת מיני רבות מתוך הספר, בה מודגש כיצד סיפור ידוע בנ"ך מקבל משמעות מרוממת ובהירה, לצד מוסר השכל בעבודת ה' שרלוונטי לכל אחד בעבודתו.

ובאשר לחלק השני, לביאורים בדרך הסוד?

על הסיפור במלכים (ב, ד): "וְאִשָּׁה אַחַת מִנְּשֵׁי בְנֵי הַנְּבִיאִים צִעָקָה אֶל אֱלֹהֵי עֲבֹדָה אִשִּׁי מֵת... וְהִנֵּשָׁה בָּא לְקַחַת אֶת שְׁנֵי יְלָדֵי לֹא לְעֹבָדִים", יש ביאור נפלא מאדמו"ר הזקן המדבר אודות מי שמרגיש שאיבד את הרגש שלו בעבודת ה', ובוודאי יהיו רבים שיזדהו עם הדברים. תורף הסיפור לפי ביאור רבנו הזקן הוא צעקת הנשמה לישועת ה', כיון שהתשוקה שהייתה בה להתקרב לאלוקות איננה עוד. ולא רק זה, אלא שהנפש הבהמית 'חטפה' את הרגשות של האהבה והיראה, שתמורת היותם קודש לה' הם נסחפו לענייני העולם הזה. "אשה" היא הנשמה - אותיות "אש-ה", אש של שם ה'; "אלישע" הוא הקב"ה - אותיות "א-לי ש"; "עבדך אישי מת" - התשוקה לאלוקות בטלה; "והנשמה" - הנפש הבהמית שמצרה לנשמה, "בא לקחת את שני ילדי" - האהבה ויראה המכוונת

יהושע שלח שני שהיו בטלים בתכלית לה' ולמשיחו ולא היה מקום לחשש שימעלו בתפקידם: אצל כלב ראו הכל את התבטלותו כבר כשנשלח על ידי משה, ואצל פנחס התבטאה התבטלותו בעמידתו האיתנה נגד כל החוטאים בעם ישראל בזמן העוון של בעל פעור ומעשה זמרי.

משמעות נוספת בשליחותם - השופכת אור על כל העניין - נלמדת מכך שהמרגלים שהו בביתה של רחב. למה הגיעו דווקא לשם? על פי חסידות, הדבר היה בכוונה תחילה. הנפילה בחטא פעור גרמה לעם ישראל לחשוש שאולי לא יזכו להיכנס לארץ ישראל באופן שלם, כיון שלכלוך החטא דבק בהם ולא התנקה לגמרי. אי לכך, כלב ופנחס נשלחו לתקן את הפגם. פנחס היה מי שנלחם בעצמו בחטא בעל פעור, וביחס לכלב ידועים דברי הגמרא בסוטה (יב, א) מהם עולה דמותו של כלב כקדוש במיוחד, וכמי שרוחק ביותר מעוון בעל פעור. לכן התורה מדגישה שיהושע שלח אותם "מן השיטים", מאותו מקום בו היה החטא, וזו גם הסיבה שיכלו להיכנס לביתה של רחב שהייתה סמל לחטא, ובוה ערכו תיקון משמעותי לבעל פעור ובכך נעשו ישראל ראויים להיכנס לארץ.

עד כאן בנוגע לפשט הכתובים. ובנוסף לכך, הדברים מתבארים באופן נפלא גם בעבודת ה':

בדומה לכיבוש הארץ בגשמיות, יש גם בעבודת האדם 'כיבוש הארץ' ברוחניות - לכבוש את הנפש הבהמית, את המוח והלב, שיהיו קודש למילוי רצון ה' ושליחות הנשמה בעולם.

בארץ חיו שבע אומות, וכנגדן יש ברוחניות שבע מידות שצריך 'לכבוש' ולהפוך לקדושה. אבל לפני כיבוש כל הארץ, יהושע ביקש לרגל את יריחו שהייתה "מנעולה של ארץ ישראל". מהי יריחו? היא מזכירה לנו את המילה ריח. הריח הוא עניין חיצוני הנודף מהדבר עצמו. ובעבודת האדם, 'ריח' מורה על 'לבושי הנפש' (כפי שהם מכונים בתנ"א), ואלו הם דרכי הביטוי של הנפש הכוללות את

שהכוחות האלו יוכלו לרדת לעולם, ממקום גבוה למקום נמוך, הם מוכרחים להצטמצם, וזהו עניין השערות בהן יש חיות נפשית מועטה מאוד. והיינו שכוחות הקדושה שבו היו כל כך גדולים, שרק באמצעות שערות הן יכלו להתגלות בעולם.

מה היה התפקיד שהוטל על שמשון? לברר את פלשתים. קליפת פלשתים מבטאת עניין של פילוש, הכל פרוץ ופתוח, על דרך לשון המשנה "מבוי המפולש". הם היו ההפך הגמור מקבלת עול מלכות שמים. חז"ל אמרו ש"פלשתים ליצנים היו" (עבודה זרה יט, א), שגם זה מבטא דרך של פריקת עול. וגם 'עזה', היא מלשון עזות מצח, ולכן הייתה עירם של הפלשתים. שליחות נשמתו של שמשון הייתה להכניע את הקליפה הזאת, ולהפוך אותה לקדושה.

בדרך זאת מברר אביו של הרבי, רבי לוי יצחק, את הסיפור עם דלתות עזה שמשון עקר ולקח עימו להר חברון. שמשון לקח את הדלתות מהמקום שכל עניינו היה פריקת עול, אל הקצה השני - חברון המורה על 'חיבור', המקום בו שוכנים האבות שכל עבודתם הייתה בקבלת עול מלכות שמים. זו הייתה המטרה הרוחנית של שמשון, ובכמה פרטים הוא אכן הצליח. סיבת הנפילה שלו הייתה מאחר שלא עשה את בירור הקליפה באופן מושלם. הוא חשב שהוא שולט עליה, אבל למעשה קליפת פלשתים התחזקה כנגדו במקום שישלוט בה. דבר זה מעניק עומק אחר בכל הסיפור של שמשון.

עד כאן הדברים בקצרה, ובספר התבאר בהרחבה נוספת עם עוד פרטים ודוגמאות, כמו גם דמותם של עוד כמה וכמה מאישי הנ"ך.

'תולדות' בתורת החסידות.

מה עושים? העצה לזה היא לעורר את כוח המסירות נפש שבנשמה, שנשאר שלם אצל כל יהודי בכל מצב, ומצידו ניתן להתמסר בלי חשבון לעשות את רצון ה' בכל מצב ולעמוד כנגד כל קושי. כאשר הולכים בדרך זו, בסופו של דבר מתקיים "ואת ובניך תחיו בנותר", ומקבלים כוחות וחיות מחודשים לעבודת ה' באופן מרומם הרבה יותר, וגם האהבה ויראה של הנשמה מתחדשות באופן נעלה יותר. ומה בקשר ל'אישי הנ"ך'? למשל, אחת החידות הגדולות בספר שופטים הוא שמשון הגיבור, מה עולה מביאורי החסידות על דמותו? אכן, לכאורה זה סיפור על אדם שקיבל כוחות מיוחדים של גבורה, וביחד עם זה נכשל בחטאים עד שהם גרמו לנפילתו ולסופו הנורא. אולם כשמתבוננים בדברים מלמעלה, רואים שהיה משהו עמוק מאוד בסיפור של שמשון. ראשית, כל העניין סביב לידתו והציווי על נזירותו הם מאוד מיוחדים. לזה יש להוסיף את מאמרי חז"ל אודותיו, כגון זה ש"שמשון" נקרא על שם הקב"ה, בהיותו כביכול כ"שמש ומגן" שלו. כמו כן במדרשים מובא שכאשר יעקב אבינו בירך את שבת דן, "לישועתך קיוותי ה'", הוא התפלל על שמשון. מעבר לכך, העובדה שכל כוחו של שמשון היה תלוי בשערות ראשו היא מסתורית מאוד, וכן העניין שנלחם כל הזמן עם הפלשתים. מה ההסבר בכל זה?

בתורת החסידות התבאר, שבשמשון היתה נשמת משיח, והכוחות שהוא קיבל היו מכוח הבלי-גבול של הקב"ה, שמעל הטבע. כדי

**הם פגעו לנו בבתיים,
אבל אנחנו לא נשברים.**

החוזק שלנו נמצא
בבית ובקשר הזוגי!
צריך להחליף את הדיסקט,
לעלות מימד ולשנות תפיסה

קורס מהפכני ומעמיק שמטפל בכל הבעיות הזוגיות מהשורש

הרב אליהו לוי
9 שיעורים מוקלטים ומעמיקים
על פי תורת החסידות

**כלים מעשיים לטיפול
עצמי, זוגי ולמטפלים
מתחילים ומנוסים**

שיעור ראשון ניסיון ללא עלות באתר: www.hannad.co.il
לפרטים והרשמה: hanna.tipul@gmail.com

מחיר מסובסד: ₪770
מחיר רגיל: ₪1,800

קק"ל ואשכולות מחבקים את תושבי עוטף עזה, הדרום והצפון מידי יום מאז פרוץ המלחמה מעבירות בנות השירות של ארגון אשכולות בשיתוף קק"ל הדרכות ופעילויות לילדי המשפחות שפוננו מביתם המלחמה בעיצומה, מאות אלפים התגייסו לשורות הקרב בחזית ולצידם יש מי שהתגייס למאמץ הלאומי בעורף.

בתוך כך, קק"ל יחד עם ארגון אשכולות, מרכזי הסיור והתודעה של ישראל נרתמו למשימה עם עשרות בנות שירות שבימי שגרה מעבירות הדרכות טיולים ותודעה ישראלית ברחבי הארץ, מקיימות הפעלות לילדים במלונות אליהם פונו המשפחות מעוטף עזה, מהדרום ומהצפון.

דביר כהן, מנכ"ל אשכולות מסר: "הטרגדיה הקשה שפקדה אותנו חייבה אותנו להיערך במהירות לסייע במאמץ הלאומי. יחד עם קק"ל, בנות השירות שלנו פועלות בכל שעות היממה ומסייעות להורים עם שלל הפעלות לילדים במלונות בכל הארץ. נמשיך לחזק את העורף ויחד ננצח גם בחזית".

יפעת עובדיה לוסקי, יו"ר קק"ל: "מתחילת המלחמה קרן קימת לישראל נרתמה והתגייסה למאמץ הלאומי, אנו שמחים על שיתוף הפעולה עם ארגון אשכולות במסגרתו בנות השירות מעבירות פעולות הפגתיות למפונים. אנחנו נמשיך לסייע לילדי ומשפחות המפונים מהעוטף ומהצפון".

הוא אף פעם לא יוזם!!!

"אבל אם הוא רוצה משהו אחר לגמרי?"

שאלה

"יש משהו שצריך להבין אותו טוב.

בתוך זוגיות, יש רצון אחד.

הרצון מוביל אותנו להשפיע על המציאות.

כשיש 2 רצונות בדרך כלל זה מוביל או

לנתק או לקונפליקטים.

כשאת מחזיקה את הרצון והיוזמה, סביר

מאוד להניח שהגבר ישחרר את המקום הזה

כי הרצון שלו יורד.

הרבה פעמים זה כבר קורה

אוטומטית מכל מיני משפטים

ביקורתיים קשים שאולי אמרת לו

על יוזמות שהוא עשה, כל מיני

אכזבות שהיו לך מיוזמות שלו

שהיו לא מדוייקות אליך ואולי

אפילו מכעיסות.

באותו הרגע הוא נעלב ומרגיש

שהוא לא יכול ליוזם ואז הוא כבר

על אוטומט מציב את עצמו בקוטב

הנקבי והוא פשוט הולך ומרצה

אותך, מוציא לפועל את הרצונות

שלך, כי ככה הוא יכול להיות בטוח

שלא תתאכזבי ממנו.

אבל עבורך, הדבר הוא מאוד מאוד

משמעותי שהוא יוזם.

חשוב מאוד שתקפירי לעשות את

העבודה בתוך השדה שלך.

אם תצליחי להשאיר בקוטב הנקבי, כך זה

יעורר ויפתח את התנועה הזכרית אצלו.

אחרת, אם תמשיכי ליוזם ולשתף אותו

ברצונות שלך, הוא ימשיך להיות בעל

מרצה"

"אז זה תלוי רק בך? למיכה אין תפקיד בכל

זה?" שאלה

"השינוי שאת יכולה לעשות תלוי רק בך.

את מיכה אינך יכולה לשנות.

כאשר את עוברת מהמקום היוזם למקום

המרגיש, למקום הנקבי, הוא לאט לאט

יפסיק להתעסק בכל המקומות המרצים

ויתחיל לקבל בטחון להתחבר לכח הטבעי

שלו לצאת החוצה, ליוזם ולפעול בתוך

הזוגיות"

על ידי הבחירה שלך לשחרר.

לדוגמא, כשאת אומרת לו: בוא נלך

לסופשבוע רומנטי ואז הוא עונה לך:

מעולה יאללה בואי....

הוא בעצם מצטרף לרצון שלך והופך

להיות המושפע בקשר וזה גורם לו

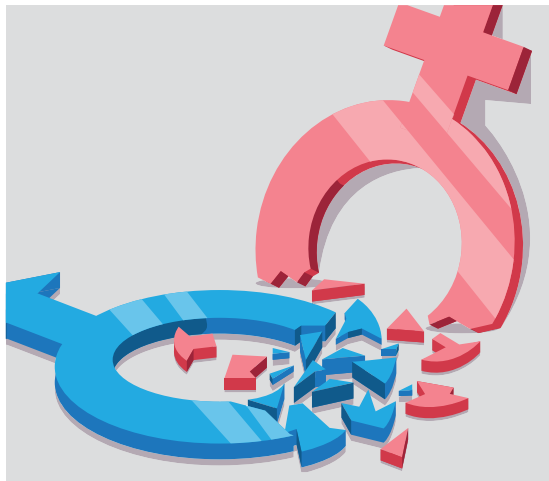
להתבסס בקוטב הנקבי"

"אז מה בעצם אני צריכה לעשות על מנת

שהוא יתחבר לרצון של עצמו?"

"בשביל להצליח להפוך את הקטבים

האלה, את צריכה להתחיל להתאמן בהמרה

של השאלה: מה אני רוצה? לשאלה חדשה

של: איך זה יגרום לי להרגיש?

לדוגמא, לפני שאת אומרת למיכה שאת

רוצה לנסוע לחופשה, קודם בדקי עם

עצמך: איך אני ארגיש כשה יקרה?

את צריכה ממש לחוות ולעורר את זה בגוף

ועל ידי זה תשני את התדר, מתדר של רצון

לתדר של כמיהה.

כבר בשלב הזה, יש סיכוי שזה יעורר אותו

ליוזם ולגלות את הרצון שלו"

"אבל אם זה לא יקרה? אם הוא עדיין לא

יוזם?" שאלה

"שתפי אותו באיך זה גורם לך להרגיש

כשאתם בחופשה זוגית. על ידי העברת

האינפורמציה הרגשית שלך, זה יכוון אותו

ליוזם לכיוונך"

"את יודעת מה משגע אותי? הוא אף פעם

לא יוזם!!!

תמיד אני צריכה להגיד לו מה לעשות ואז

הוא הולך ועושה את זה.

לפעמים אני מרגישה שאני חיה עם רובוט.

תקנה לי פרחים, תזמין לנו סופשבוע,

תתכנן לנו טיול משפחתי, למה אני צריכה

להגיד לו הכל?

שלא תביני לא נכון, הוא בן אדם זהב.

כל מה שאני אבקש ממנו לעשות הוא יעשה

ובכל זאת אני מרגישה כל כך רע בזוגיות

הזו" התלוננה נועה

"אפשר מאוד להבין מדוע למרות

הלב הטוב והנתינה שלו קשה לך.

אני משערת שזה בגלל שאת

מחזיקה כל הזמן את הרצון בקשר

והרצון הוא ההיבט הזכרי של

הקשר.

כל ההשתוקקות שלנו כנשים

היא לחוות את עצמנו בצד הנקבי

בהקשר הזוגי ובשביל שזה יקרה

אנחנו קודם צריכות לדעת איך

לנווט לשם את עצמנו"

"אבל איך אפשר? אם אני אשחרר

את כל הרצון הזה, לא יהיה קשר

זוגי" התפרצה

"כמובן שזה מאוד עוזר שיהיה לנו

גבר שמחובר לקוטב הזכרי שלו,

לרצון שלו.

ככל שאת תרגישי את מיכה מחובר לרצון

שלו, כך תרגישי יותר שהוא רוצה אותך,

שהוא רוצה להשפיע עבורך וזה גם יגרום

לך להרגיש בטוחה, נחשקת וככה תוכלי

להתמסר לתוך המערכת הזוגית"

"זה בדיוק מה שאני מרגישה, שאני לא

מסוגלת להתמסר אליו"

"כי את לא מרפה מהרצון שלך.

את צריכה להבין שרוב הזמן את נמצאת

בקוטב הזכרי, בכל ההתנהלות עם הילדים

בבית ובכלל כל הנסיגות להשיג, לשנות

ולתקן את המציאות.

את לא מצליחה למצוא את הגשר על מנת

להגיע לקוטב הנקבי שלך והפתרון הוא רק

נפשי בשאלתי // הרב יהושע שפירא, ראש ישיבת רמת גן

מה עושים עם החרדות?

לחרדות יש שני מישורים: נפשי ורוחני. כשהבעיה היא במישור הנפשי, צריך להתיעץ עם רופאי הנפש, כפי שסבורים רוב גדולי ישראל. במישור הרוחני התורה עונה בעצמה, שהרי היא מצווה עלינו בשעת מלחמה "אל ירך לבבכם, אל תיראו ואל תחפזו ואל תערצו מפניהם". ואף שזו מצווה ליוצאים למלחמה, היום גם העורף נכלל בחזית מבחינות רבות. והתורה אומרת מדוע: "כי ה' אלוהיכם ההולך עמכם להילחם לכם עם אויביכם להושיע אתכם". האמונה ש"אלה ברכב ואלה בסוסים, ואנחנו בשם ה' אלוהינו נזכיר", היא העצה והברכה האלוהית איך להתגבר על החרדות. בדרך כלל זו אינה עבודה של רגע אחד, אלא דבר שמצריך התבוננות ולימוד בדברי רבותינו הנוגעים לעניין הזה, ובמידת הבטחון בה' בכלל. וכל אחד צריך לבדוק גם מה מגביר אצלו את החרדות – כגון שמיעת פרשנים פסימיים, חדשות בכלל, חלק מקבוצות הוואטסאפ וכן על זה הדרך. אמנם העיקר הוא להרבות בדברי רבותינו הקדושים על השראת השכינה במחנה ישראל ועל מידת הבטחון, ולהתפלל לה' על העניין.

מאיפה יודעים שלימוד תורה באמת משפיע על העולם: "לרפואת", "להצלחת"...? האם בגלל שאני מבין עוד תוספות, הטייל יצליח לפגוע במחבלי?

מנין לנו ששבת היא יום קדוש ושצריכים לצום ביום הכיפורים? כך קיבלנו ממשנה רבנו מסיני, תורה ומצוות – כללותיהן ופרטיהן, ואת הפרטים התורה שבעל פה מבארת בהרחבה גדולה. הדבר נכון לגבי הלכות שבת ויום הכיפורים, וגם לגבי מעלתה של תורה ופעולתה בעולם. שכן התורה קדמה לעולם, כמו שאומר הכתוב "ה' קנני ראשית דרכו, קדם מפעליו מאז", וכל העולם כולו נברא ומתפתח על פי ומתוך התורה. ואמרנו חז"ל על הפסוק "אם לא בריתי יומם ולילה, חוקות שמים וארץ לא שמתי", שללא התורה הקדושה כל העולם חוזר לתוהו ובוהו. ולכן נוספה האות ה' בבריאת העולם ביום "השישי", כנגד השישי בסיוון שבו תלוי ועומד כל העולם. אבל מכאן ועד הידיעה איזה לימוד מסוים מביא לאיזו פעולה מדויקת – הדרך רחוקה, והדבר נכון רק לעיתים רחוקות אצל צדיקים עליונים בלבד. מאיתנו הדברים נעלמים, ואנחנו יודעים רק זאת: שלימוד התורה מקיים את העולם, והוא בעל משקל עצום על זכויותיהם וניצחונם של ישראל במלחמה נגד הרשע המפלצתי שתקף אותנו. על כן עלינו להחזיק ולדבוק באמונה בפעולה האלוהית ללא ניסיון לדעת את הפרטים שלא התגלו אלינו.

"מלך עוזר" ומושיע ומגן – אם הוא מגן מפני הצרה, למה צריך שגם יושיע?

ראשית, בקשת הישועה קודמת לבקשת ההגנה. ועוד יש מקום לומר ש"עוזר" מדבר על שעת הצרה עצמה, ואף על הגלות בכללה; "מושיע" מדבר על היציאה מהצרה ומהגלות; ו"מגן" מדבר על נצחיותו של עם ישראל, וזה נכון גם לפני הישועה, שהוא מגן עלינו מכליון בעת הצרה, אבל עוד יותר בשעת הישועה עצמה, שתהיה שלמה שאין אחריה גלות וכאב, ותביא לעולם שלם שכולו טוב. כמו שמבואר בנביאים על ימות המשיח, "לא ישא גוי אל גוי חרב ולא ילמדו עוד מלחמה", "וגר זאב עם כבש ונמר עם גדי ירבץ".

ת.ד. 52589 רמת גן < העלון טעון גניזה • karovel.co.il
לתגובות ויצירת קשר qarov.elecha@gmail.com קרוב אליך • לפרסום: 052-4061065

קרוב אליך

עלון שבועי לעבודת השם בדרך החסידות

אי אפשר להישאר אדישיים!

אלפי משפחות נפגעות המלחמה זקוקות לעזרה

פעמונים הקימה חדר מיון כלכלי

קרן לסיוע ושיקום כלכלי מידי למשפחות שנפגעו מהמלחמה הקרן תלווה אותן לתהליכי שיקום כלכלי במציאות הכואבת שאליה נקלעו ותעביר מענקי סיוע חירום לצרכים הדחופים שלהן.

פעמונים

אתכם גם בשעת חירום

זה הזמן להתגייס למענם!

תרמו עכשיו:

1-800-35-10-12

paamonim.org